

Diplomová práce
Bc. Karolina Suchá
vedoucí práce: Dipl. Ing. Till Rehwaldt
FA ČVUT
Ústav krajinářské architektury
ZS 2022/23

JIŽNÍ MĚSTO I.
péče o místa mezi místy

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Karolina Suchá
AR 2022/2023, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) JIŽNÍ MĚSTO – PÉČE O MÍSTA MEZI MÍSTY

(AJ) JIŽNÍ MĚSTO - CARE OF PLACES BETWEEN PLACES

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ JAZYK

Vedoucí práce:	Dipl. Ing. Till Rehwaldt	Ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
Oponent práce:	Rozálie Kašparová MSc.	
Klíčová slova (česká):	Jižní Město, sídliště, krajinářská architektura, veřejné prostranství, údržba	
Anotace (česká):	Jižní Město, možná nejznámější sídliště v České republice, je symbolem panelové výstavby a pohlíží se něj poněkud s despektem. Ve skutečnosti však Jižní Město poskytuje velmi příjemné místo k životu a bydlení. Původní projekt sídliště byl velmi promyšlený a skvěle navržený. Bohužel v čase došlo k množství změn a výsledek se velmi liší od původního návrhu. Na okraji zájmu jsou drobné i rozsáhlé plochy mezi domy, které jsou však integrální součástí bydlení na Jižním Městě. Můj návrh se proto zabývá právě těmito plochami a jejich údržbou. Místo radikálních konceptů a smělych designových vizí navrhuji postupné drobnější úpravy, které budou udržitelné jak z hlediska financí, tak z ekologického pohledu.	
Anotace (anglická):	Jižní Město, perhaps the most famous housing estate in the Czech Republic, is a symbol of panel housing and sometimes it is looked down upon. However, in reality, South City provides a very pleasant place to live. The original project of the housing estate was very well thought out and designed. Unfortunately, there have been many changes over time and the result is very different from the original design. At the edge of interest are small and large areas between houses, which are, however, an integral part of living in the Southern Town. My proposal therefore deals with these areas and their maintenance. Instead of radical concepts and design visions, I propose gradual, smaller modifications that will be sustainable both from a financial and ecological point of view.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 11.1.2023

podpis autora-diplomanta

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Karolina Suchá

datum narození: 5.6.1996

akademický rok / semestr: zimní semestr 2022/23
obor: Krajinářská architektura
ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
vedoucí diplomové práce: Dipl. Ing. Till Rehwaldt

téma diplomové práce: Jižní Město I.

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zadáním diplomové práce je vypracování krajinářské studie na území Jižního Města I. Studie se bude zabývat revitalizací veřejných prostranství s respektem k jejich stávajícím hodnotám, udržitelnosti následné péče a budoucí údržby a managementu.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

2x portfolio A4, výstavní plakáty (1188x1680mm), 2x CD

Obsah, rozsah a měřítka vypracovaných výkresů vyplynou z rozsahu řešeného území a určených širších vztahů, budou během semestru upřesněny a odsouhlaseny vedoucím diplomové práce.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Fyzický model vybrané části řešeného území

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

22.9.2022

13.9.2022

OBSAH

ANOTACE	7	
ÚVOD	9	
REFERENCE	10	
METODIKA	18	
ANALÝZY ÚZEMÍ	21	
ŠIRŠÍ VZTAHY	22	
PŘÍRODNÍ POMĚRY	24	
HISTORIE	26	
ÚZEMNÍ PLÁN	34	
METROPOLITNÍ PLÁN	36	
MAJETKOPRÁVNÍ VZTAHY	38	
VYUŽITÍ ÚZEMÍ	40	
DOPRAVA	42	
SPACE SYNTAX	44	
PASPORT ÚDRŽBY ÚZEMÍ	46	
DEMOGRAFIE	48	
POCITOVÁ MAPA	50	
ZÁMĚRY V ÚZEMÍ	52	
SORTIMENT ROSTLIN	54	
SWOT ANALÝZA	58	
VÝKRES HODNOT	62	
VÝKRES PROBLÉMŮ	64	
NÁVRH	67	
TYOLOGIE	70	
NÁVRH	74	
KONCEPT	86	
PROGRAM	90	
NAKLÁDÁNÍ SE SRÁŽKOVÝMI VODAMI	116	
POVRCHY	120	
ZÁVĚR	122	
ZDROJE	124	

ANOTACE

Jižní Město, možná nejznámější sídliště v České republice, je symbolem panelové výstavby a pohlíží se něj poněkud s despektem. Ve skutečnosti však Jižní Město poskytuje velmi příjemné místo k životu a bydlení. Původní projekt sídliště byl velmi promyšlený a skvěle navržený. Bohužel v čase došlo k množství změn a výsledek se velmi liší od původního návrhu. Na okraji zájmu jsou drobné i rozsáhlé plochy mezi domy, které jsou však integrální součástí bydlení na Jižním Městě. Můj návrh se proto zabývá právě těmito plochami a jejich údržbou. Místo radikálních konceptů a smělých designových vizí navrhuji postupné drobnější úpravy, které budou udržitelné jak z hlediska financí, tak z ekologického pohledu.

ÚVOD

U nového projektu jako architekti často ze všeho nejdříve přemýšlíme o konečném designu. Údržba a následná péče jsou až druhotné. Stěžejní myšlenkou této práce je pokus o obrácení tohoto myšlenkového toku. Na Jižním Městě vznikla od doby jeho výstavby řada hodnot, které je třeba respektovat. Záměrem tedy není vytvářet revoluční koncepce, ale drobné každodenní změny, které se propojí ve funkční systém modrozeleňé infrastruktury. Tu koncipovat tak, aby poskytovala každodenní rekreační možnosti zdejším obyvatelům. Zabývám se atmosférou místa, provázaností plánování a následným managementem.

REFERENCE VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ SÍDLIŠŤ

Sídlíště Solidarita ¹

- + snadná orientace v prostoru
- + dostupná a logicky orientovaná občanská vybavenost
- + veřejné/soukromé zahrady domů umožňují nájemcům využít rekreační potenciál prostoru

Sídlíště Solidarita ²

- + struktura zástavby umožňuje vytvářet jak rozsáhlejší prostory, které jsou využívány pro rekreaci, tak drobné plochy předzahrádek s proměnlivou, rozmanitou rostlinnou skladbou

Sídlíště Ďáblice ³

- + snadná orientace v prostoru
- + občanská vybavenost uvnitř „dvorů“ prostory oživuje

Sídlíště Ďáblice ⁴

- + kontrast skupin stromů a ploch trávníků vytváří dynamické prostředí s možností stinných i slunných odpočívadel

VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ - INSPIRACE

Studio Vulkan, Landschaftsarchitektur -
Oerliker Park (2001) - stinný háj s travin-
ným podrostem ⁶

Berlín - komunitní zahrada Prinzessinnen-
garten Moritzplatz - společný projekt
místních obyvatel vytváří příjemný prostor
i komunitu v dřívě opuštěné lokalitě ⁵

předprostor rekonstruovaného domu je vy-
užíván jako okrasná zahrada s trvalkovými
záhony a dětské hřiště, místo původního
neudržovaného parkového trávníku

Dnipro tower blocks ⁸
charakter sídliště za použití vzrostlých listnatých stromů - ve skupinách či solitery

využití přirozených terénních modelací pro dětskou hru - skluzavky
Chile, parque de Infancia ⁷

Ellement architects, BESEDA U BIGBÍTU, intervence do festivalového areálu - dočasné instalace, jednoduché dřevěné konstrukce ⁹

LAVA Architecten, ZAmpon Architectuur, Anderlecht - kontrast intenzivních obytných prostorů a vegetačních pohledových ploch ¹⁰

rekonstrukce panelového domu Rimavská Sobota (Polakovič a kol., 2014) - použití obytného trávníku je možné ve vazbě na intenzivně využívaný prostor. vyžaduje pro svou funkčnost vysokou intenzitu údržby (kosení, hnojení apod.)

Malte Kloes Architekten Zürich, Park Neumünster - prostory nabízející nepravidelnost, poskytují stín, počítají s kalužemi, plevele, proměnlivostí ¹¹

Sanden+Hodnekvam Architects; MDH Arkitekter; Student housing in Gjøvik - kontrast obytných a pohledových ploch - plochy určené k pobytu i místa s lučnými porosty ¹²

Mnichov, rezidenční čtvrť - místa mezi bytovými domy poskytují prostor pro hru, odpočinek, zřizování komunitních zahrádek. druhová skladba je pestrá, mobiliář různorodý (foto vlastní, 2019)

Glassfields, Bristol - kontrasty ploch a záhonů ¹³

Rudolfplatz, hochc Landschaftsarchitekten ¹⁴

Rudolfplatz, hochc Landschaftsarchitekten -
hospodaření se srážkovou vodou jako součást designu ¹⁵

Gellerup City park, rekonstrukce veřejných prostranství sídliště ¹⁷

Park am Gleisdreieck, Berlin - rozdíly
v intenzitách údržby ¹⁸

Park am Gleisdreieck, Berlin - hospodaření se srážkovou vodou jako součást designu ¹⁶

METODIKA

PODKLADY

Pro účely diplomové práce byly použity podklady z archivu Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy, územní studie, články, knihy, dostupné mapové podklady historické i současné.

V poslední z časových etap návrhu byly převzaty nejvýznamější záměry k realizaci v území a to Územní studie Nový Opatov a Územní studie Háje.

TERÉNNÍ PRŮZKUM

Terénní průzkum probíhal od října 2021 do listopadu 2022. Území bylo procházeno mnohokrát a v různých obdobích roku.

ANALÝZY

Analytická část diplomové práce se zabývá přírodními podmínkami, historií a současnou podobou území. Zjištěné informace jsou zobrazeny na doprovodných mapách.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Na základě zjištěných podkladů, hodnot, problémů a vyvozených východisek, je vytvořen koncept návrhu.

ANALÝZY ÚZEMÍ

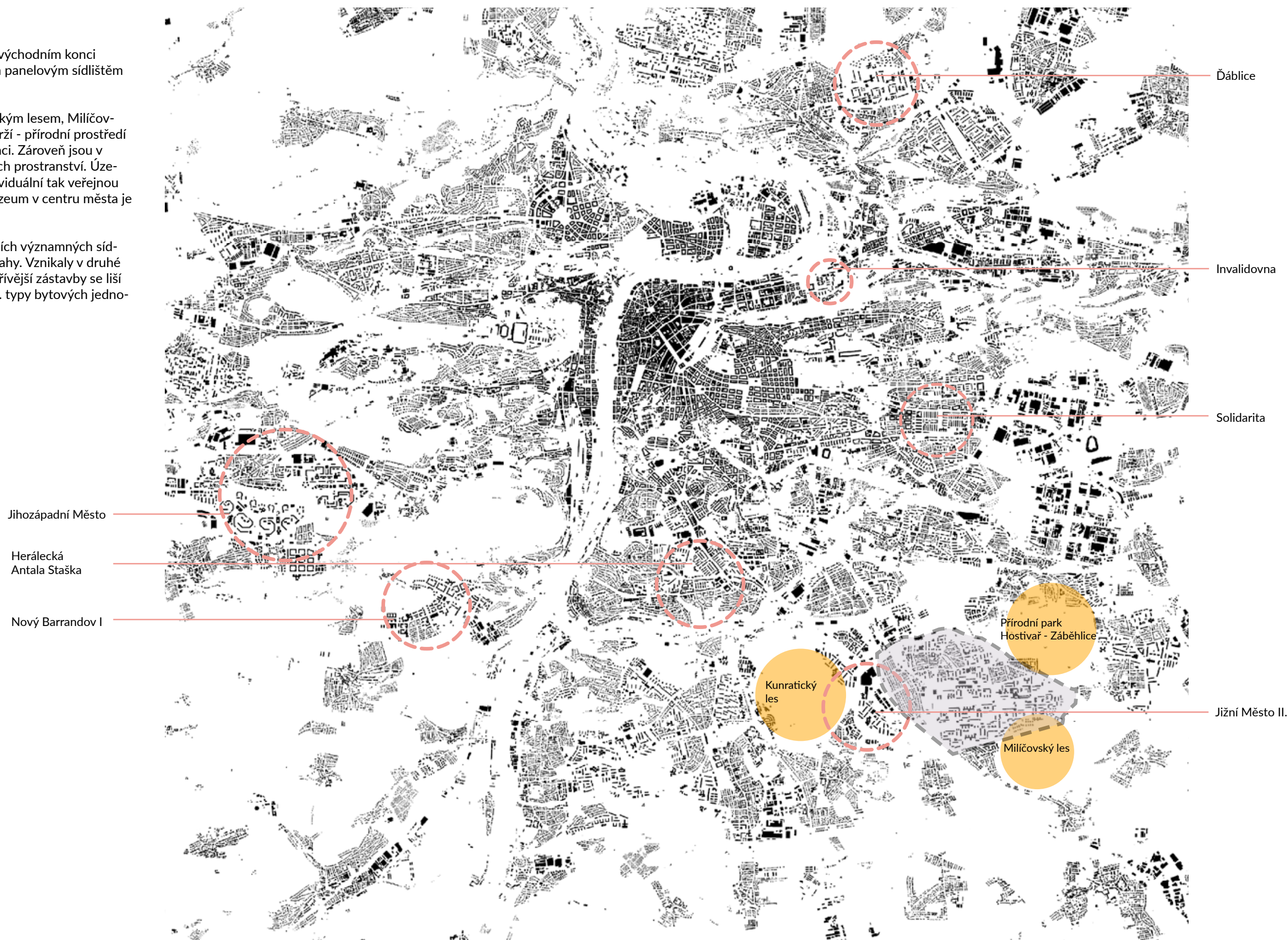

ŠIRŠÍ VZTAHY

Jižní Město I. se nachází na jihovýchodním konci pražské metropole. Je největším panelovým sídlištěm u nás.

Území se nachází mezi Kunratickým lesem, Milíčovským lesem a Hostivařskou nádrží - přírodní prostředí obyvatelé rádi využívají k rekreaci. Zároveň jsou v lokalitě rozsáhlé plochy veřejných prostranství. Území je výborně dostupné jak individuální tak veřejnou dopravou, od stanice metra Muzeum v centru města je Opatov vzdálený 15 minut.

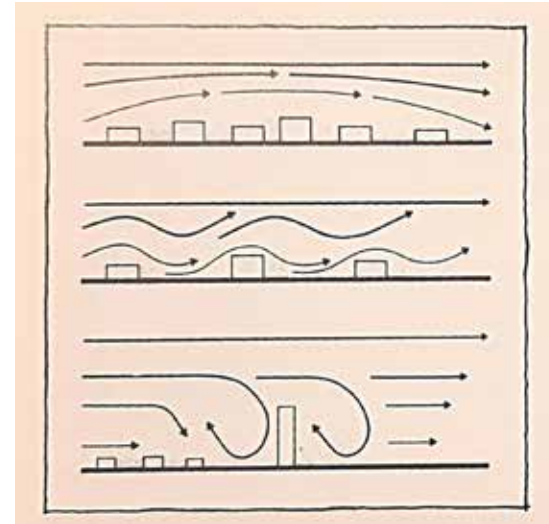
Schéma zobrazuje umístění dalších významných sídlištních celků v kontextu celé Prahy. Vznikaly v druhé polovině minulého století. Od dřívější zástavby se liší jak urbánní strukturou, tak např. typy bytových jednotek.¹⁹

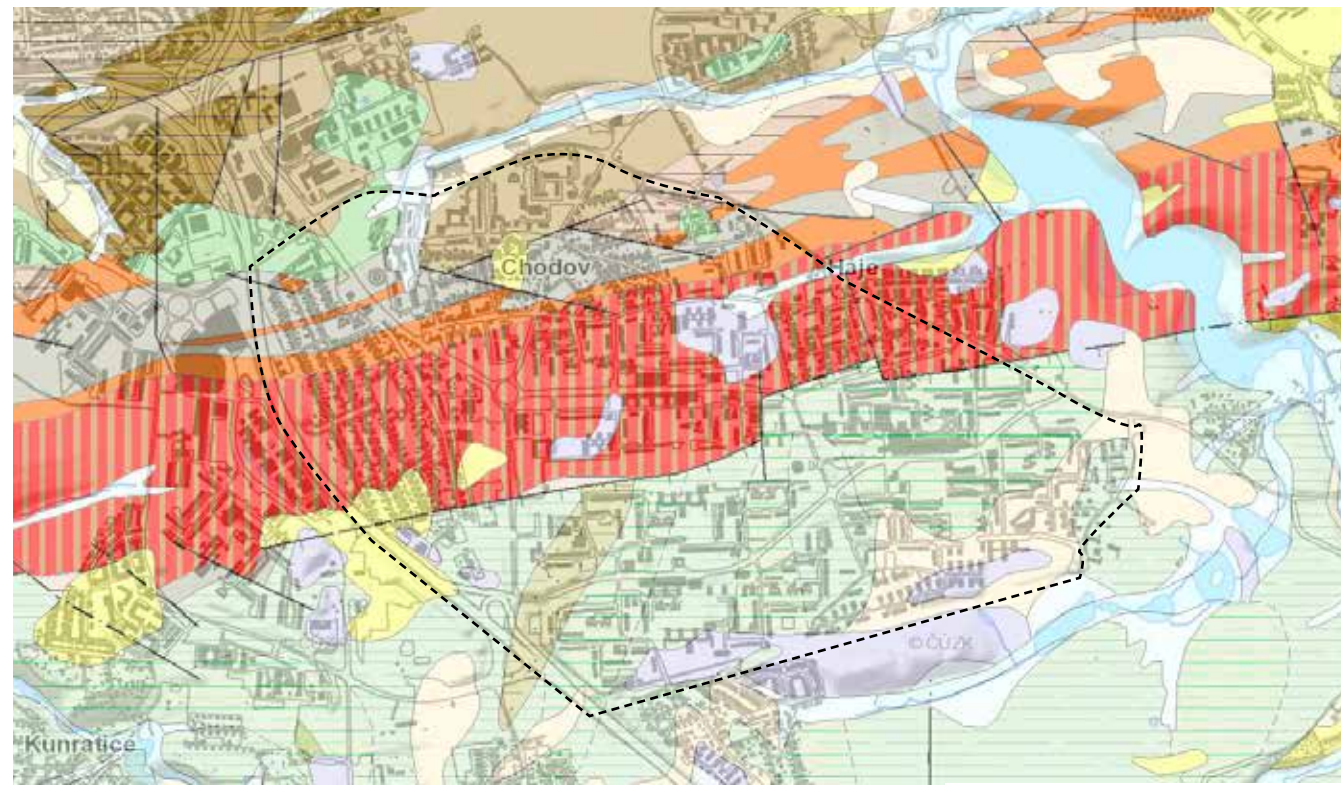

PŘÍRODNÍ POMĚRY

Území se nachází v nadmořské výšce 280 – 320 m n. m. Z geomorfologického hlediska je součástí pražské plošiny, okrsku úvalská plošina.²¹ Podloží tvoří slínovce, středem studovaného území se táhne pás černých břidlic. Dále se zde nachází křemenné pískovce, jílovce a droby.²² Původně se zde nacházely ilimerizované oglejené půdy a hnědé půdy. Při výstavbě sídliště ke značné změně charakteru půd. V současné době se na území nacházejí zejména antropogenní půdy. Oblast má na poměry ČR teplé klima.²³ Na řešeném území neprotéká žádný vodní tok, ani se zde nenachází žádné vodní těleso. Z ekologického hlediska oblast náleží k Hercynské podprovincii, přirozeným biotopem jsou dubohabrové háje. Územní systém ekologické stability na území nezasahuje. Pro Jižní Město je charakteristické větrné počasí, které je způsobeno georeliéfem. Sílu větru ještě umocňuje urbanistická struktura, která vítr stáčí.^{24 25}

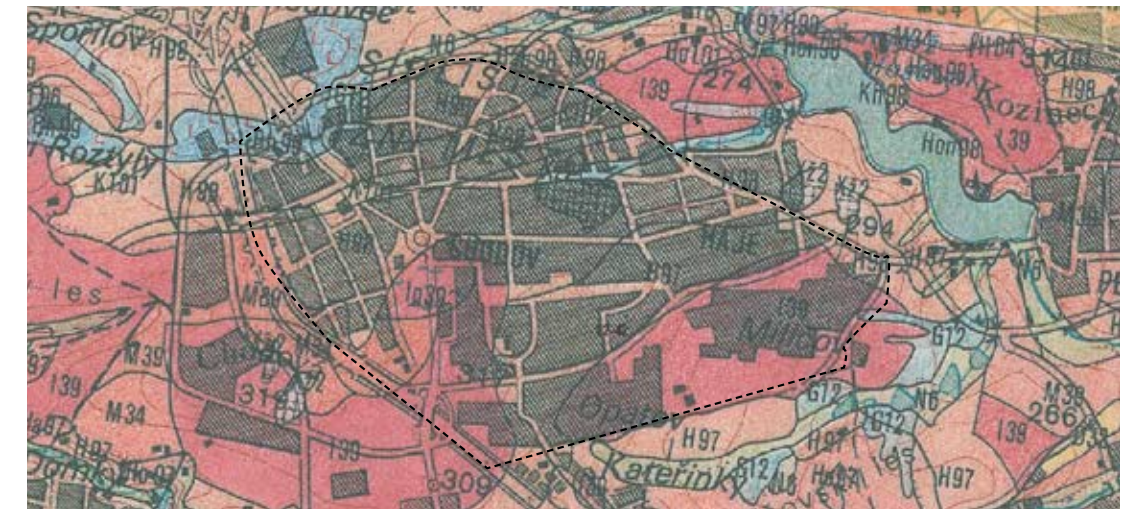

vliv zástavby na mikroklima, schéma Jan Gehl²⁶

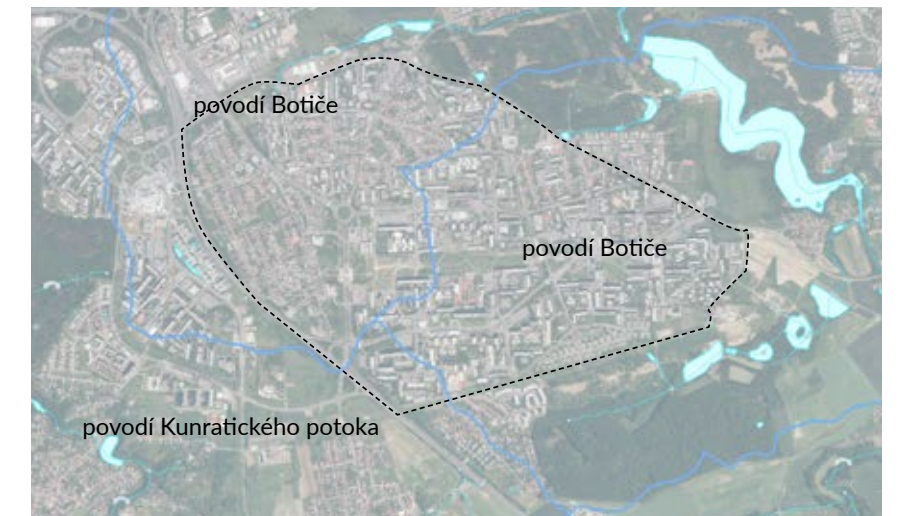
geologie²⁰

- slínovce
- černé břidlice
- křemenné pískovce
- jílovce
- droby

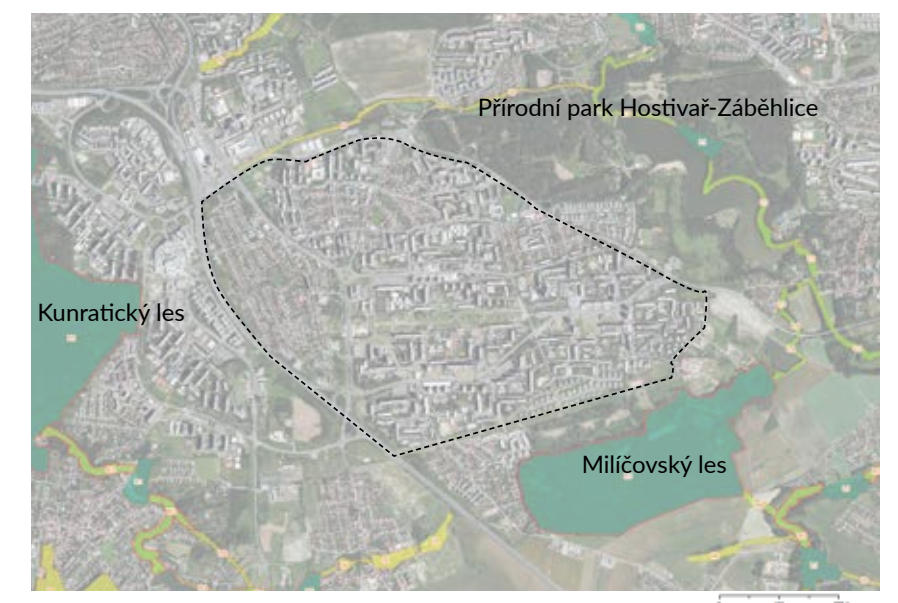

pedologie²⁷

- I - ilimerizovaná půda
- H - hnědá půda

Vodní režim²⁹

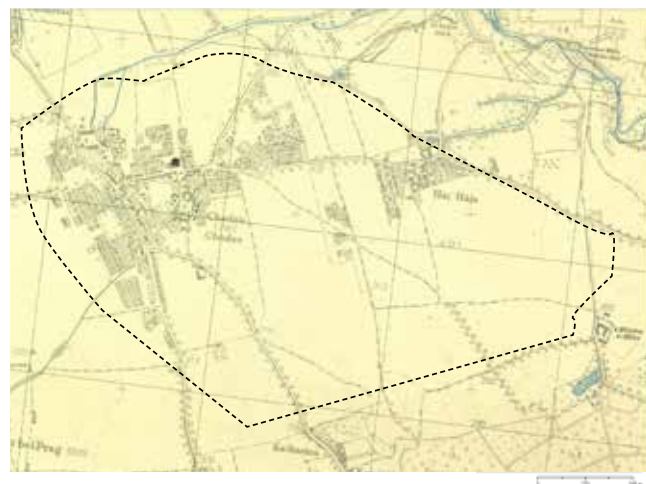
Územní systém ekologické stability a přírodní památky²⁸

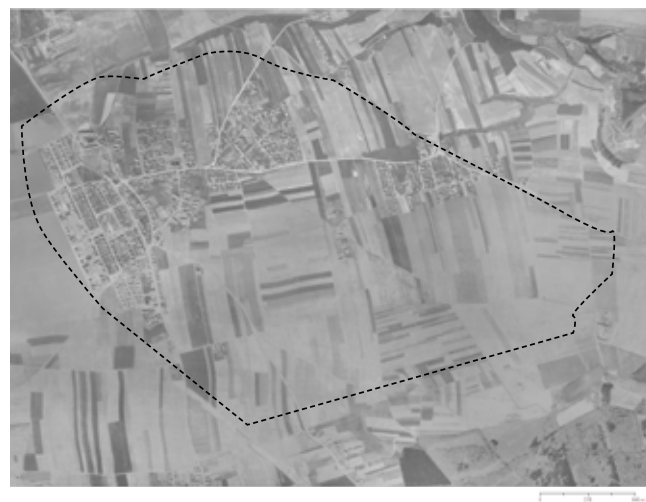
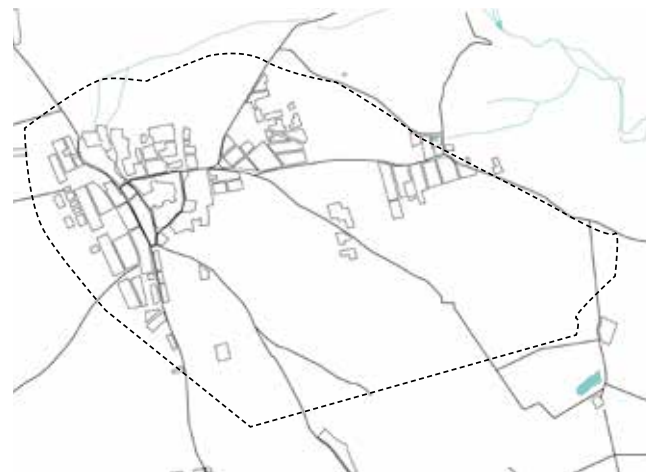
HISTORIE

Stabilní katastr 1842³⁰

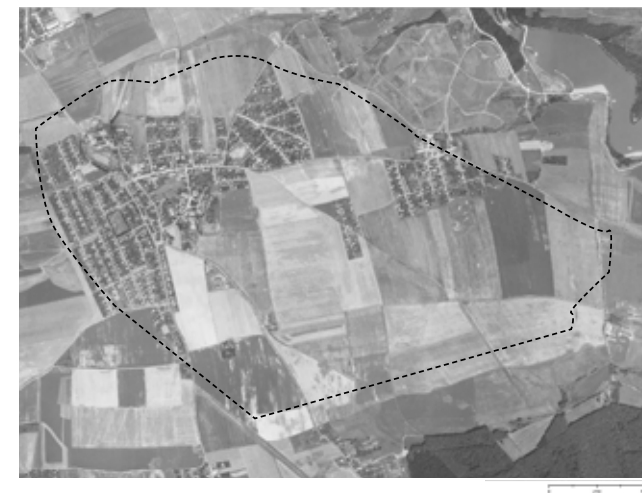
Plán z roku 1944³¹

letecký snímek z roku 1945³²

letecký snímek z roku 1953³³

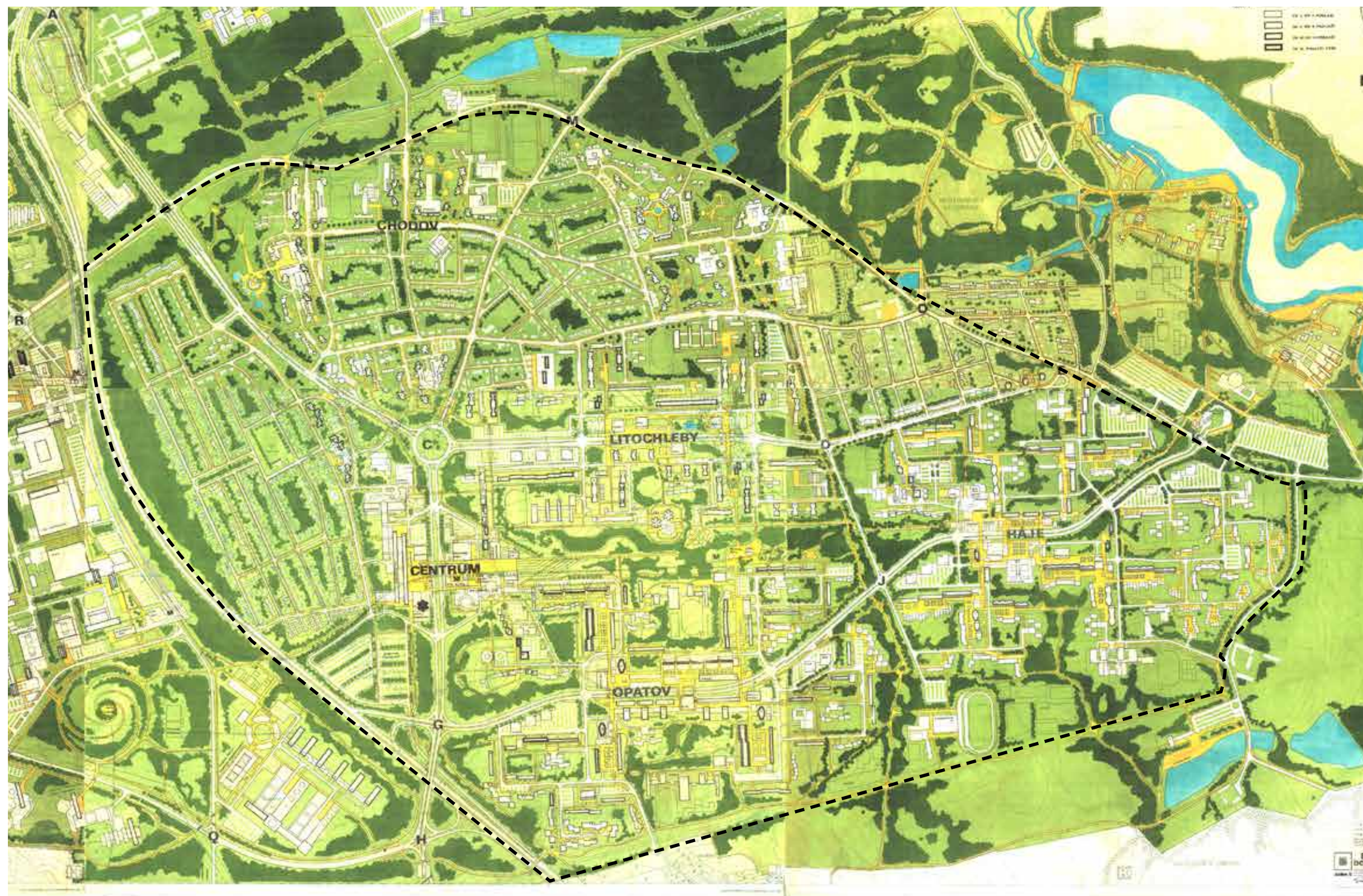
letecký snímek z roku 1966³⁴

Stabilní katastr zobrazuje původní struktury sídel, parcelace polí, vedení cestní sítě a vodní plochy. Ve 20. letech pak došlo k prodeji rozsáhlých polí pražské obci, ta umožnila výstavbu, což vedlo k rozšíření zástavby. Zástavba se nadále rozšiřovala, s tím i rostl počet obyvatel dojíždějících do Prahy za prací. Na zobrazení z roku 1966 si můžeme všimnout vlivu změny organizace zemědělské produkce na strukturu polí po roce 1959 kdy se pole chodovského dvora staly součástí JZD. Chodov a Háje se v roce 1949 staly součástí Prahy. V 60. letech začala vznikat dálnice D1.³⁵

„Nejde tedy pouze o výstavbu sídliště, ale o výstavbu svébytného městského celku. Svébytnost je dána jednak značným množstvím pracovních příležitostí, dokonce se nám někdy zdá, že sem budou lidé dojíždět za prací“ (Jiří Lasovský v rozhovoru s Martou Uhrinovou)³⁶

podrobný územní plán z roku 1971³⁷

Sídliště Jižní Město ⁴¹

Fáze: 5. Technokratická fáze

Autoři: Jan Krásný, Jiří Lasovský, Mirolav Řihošek, Jan Zelený, Jiří Záruba, Vítězslava Rothbauerová, Karel Poličanský, J. Kaufman, Emil Hlaváček, Zorka Buriánková, Jiří Lasovský, Aleš Bořkovec, Vladimír Ježek, Jaroslav Vlašánek, Eva Kunová, Bohumil Kříž, Karel Prager, Jiří Lasovský, Jaroslav Krč, Jitka Tomasová

Projekt od - do: 1966 - 1981

Realizace od - do: 1971 - 1988

Počet bytů: 28176

Počet obyvatel: 94765

Po uspořádání veřejné architektonické soutěže v roce 1966 byl pro výstavbu nové čtvrti vybrán tým Jana Krásného.

Místo výstavby sídliště bylo vybráno již v 60. letech, jelikož Praha hledala území pro výstavbu velkých obytných souborů z důvodu nedostatku bydlení. Území bylo vybráno jednak pro přírodní kvality, ale také pro snadné napojení na technickou infrastrukturu. I přesto, že již u zadání se uvažovalo o začlenění do krajiny a o charakteru zahradního města, vlivem okolností byl následující podrobný územní plán několikrát pozměněn. Navyšoval se počet plánovaných bytů, centrum okolo stanice Opatov nebylo realizováno, stejně tak byl změněn urbanistický záměr postupného snižování zástavby od centra do krajiny a obytných ulic. ^{38 39}

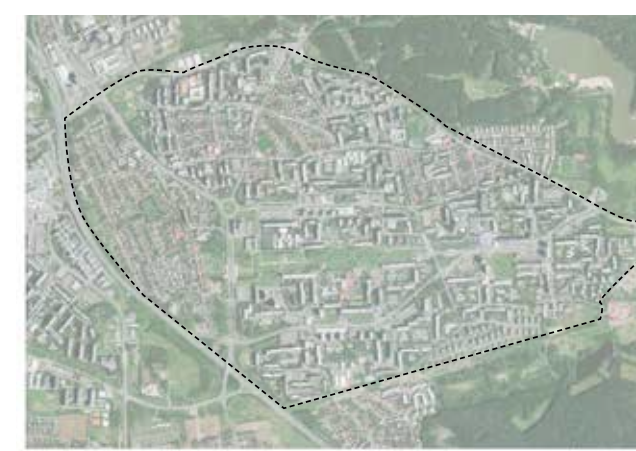
podrobný územní plán z roku 1971, výřez, upraveno ⁴⁰

letecký snímek z roku 1975⁴²

letecký snímek z roku 1988⁴³

letecký snímek z roku 2022 ⁴⁴

zachovaná cestní síť z období pol. 19. stol.,

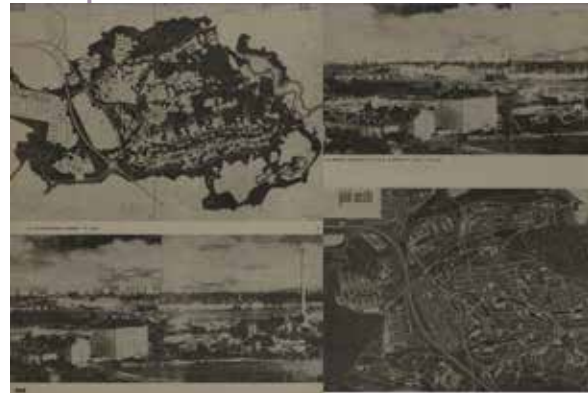
1842

Stabilní katastr a původní parcelace, patrná je nízká míra zalesnění území ⁴⁷

1969

Soutěžní návrhy na podobu plánovaného sídliště - v roce 1966 byla vyhodnocena veřejná soutěž, v roce 1967 pak užší soutěž, na tu navazovaly dvě porovnávací studie. ⁴⁵

1972

Urbanistická studie krajinářského řešení Jižního Města I., jediný dostupný materiál zabývající se propojením prostranství sídliště a okolní krajiny ⁴⁹

1979

Rozestavěná krajina sídliště je objevována a využívána ke hře dětí ⁵¹

2022

Vývoj území stále pokračuje, pozornost poutají zejména oblasti transformace - centrum Hájků a projekt Nový Opatov

Náves Litochleby a polní cesta, archivní fotografie, nedatováno ⁴⁶

1971

Podrobný územní plán Jižního Města I. podle návrhu týmu Jana Krásného ⁴⁸

1979

Nedokončená prostranství, neplánovaný důsledek rozsáhlé výstavby. ^{52 53}

1985

Výstavba sídliště trvala až do roku 1988. Perspektiva z Urbanistické studie Centrálního parku ukazuje hlavní místo zájmu v péči o veřejná prostranství. Kromě toho a několika soutěží na dětská hřiště nebyla veřejným prostranstvím věnována větší pozornost. ⁵⁴

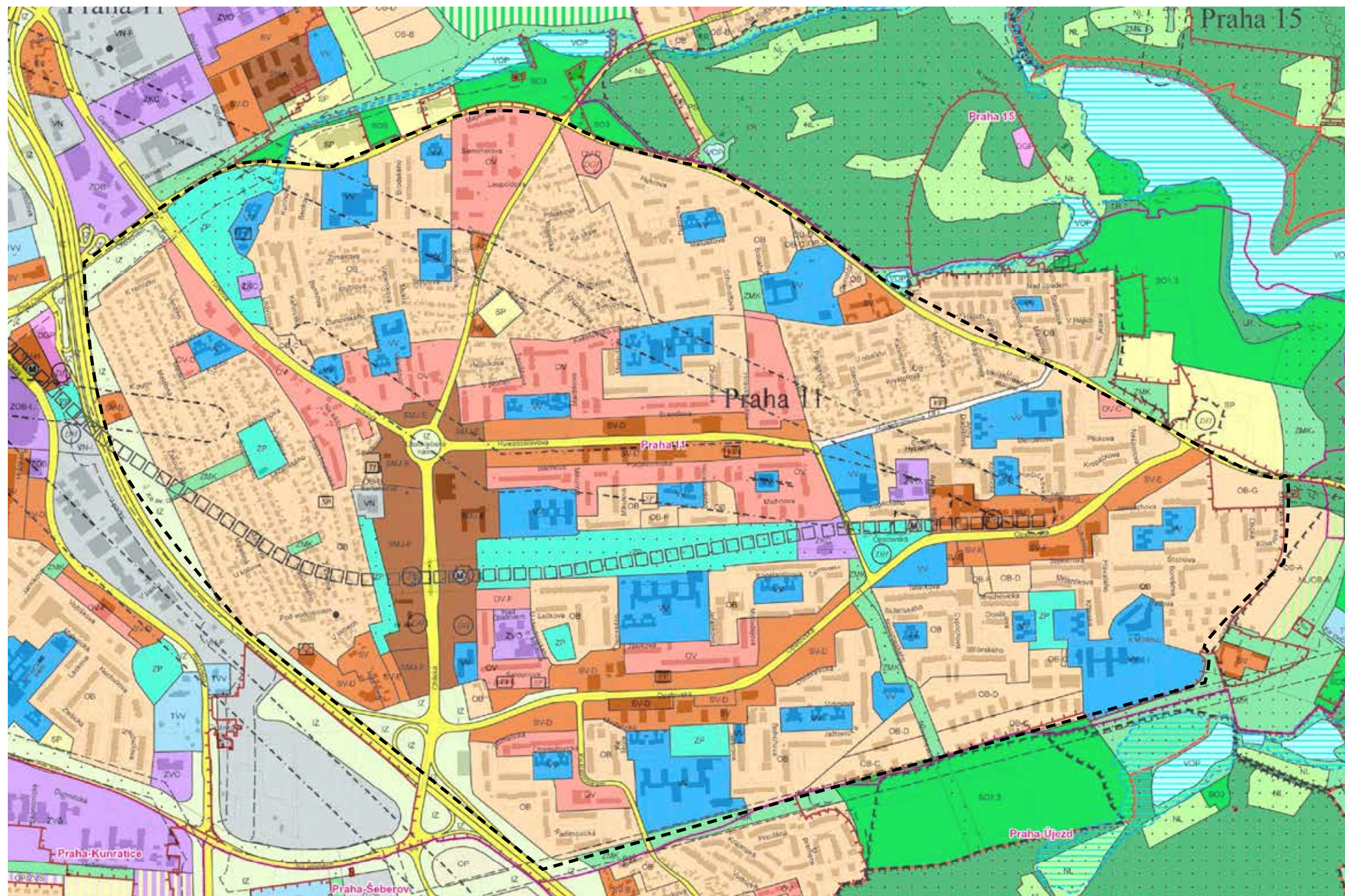
1985-90

Domovy pro seniory na Chodově a v Hájků jsou označovány jako architektonicky nejhodnotnější stavby na Jižním Městě I. ⁵⁰

ÚZEMNÍ PLÁN

Současný platný územní plán z roku 1999 vyznačuje plochy využití. Většina území je označena jako využití obytné, koridory podél hlavních dopravních tahů uvnitř území jako smíšené (obytné, městského jádra). Dále je v území vyznačena vybavenost, parky, městská zeleň a izolační zeleň, koridor metra, silniční tahy.

OBYTNÉ	VEŘEJNÉ VYBAVENÍ	PARKY, HISTORICKÉ ZAHRADY A HRBITOVY
OB ČISTĚ OBYTNÉ	VV VEŘEJNÉ VYBAVENÍ	ZP
OV VŠEOBECNĚ OBYTNÉ	ZKC KULTURA A CÍRKEV	ZMK ZELENĚ MĚSTSKÁ A KRAJINNÁ
SMÍŠENÉ	ZVO OSTATNÍ	IZ IZOLAČNÍ ZELEŇ
SV VŠEOBECNĚ SMÍŠENÉ	VÝROBY A SLUŽEB	
SMJ SMÍŠENÉ MĚSTSKÉHO JÁDRA	VN NERUŠÍCÍ VÝROBY A SLUŽEB	

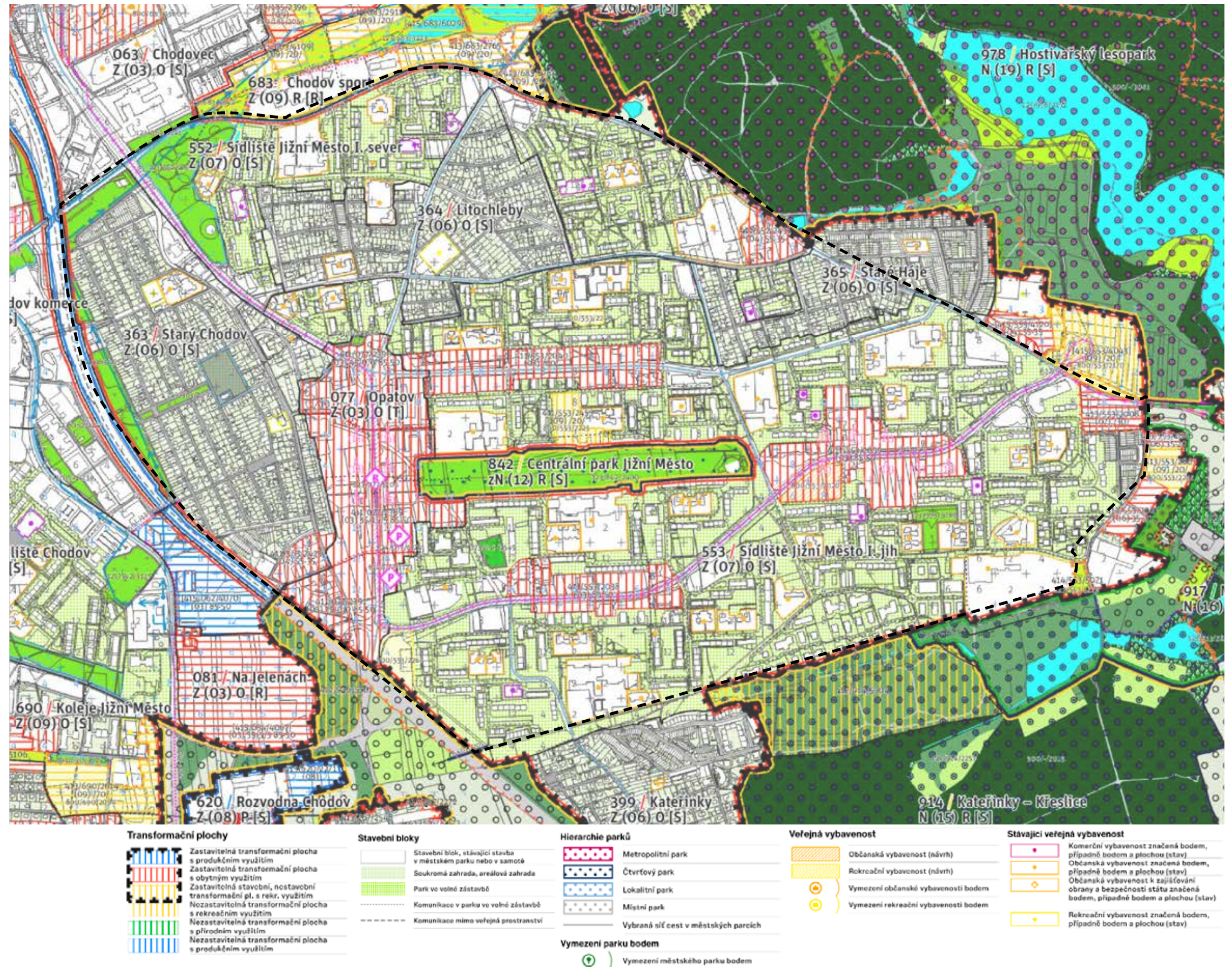
zdroj ⁵⁵

METROPOLITNÍ PLÁN

Metropolitní plán rozděluje území na jednotlivé lokality, každá lokalita má určenou výškovou regulaci a koeficient zastavitelnosti. Lokalita je pojem metropolitního plánu. Je určena převažujícím charakterem současného území.

Metropolitní plán označuje významnou část území jako transformační plochu - okolí metra Opatov a ulici Hvězdoslavovu, OC Opatov, okolí stanice metra Háje. Centrální park je označen jako čtvrtkový park. Kromě ploch současné občanské vybavenosti jsou vyznačeny i plochy navržené pro občanskou či rekreační vybavenost.⁵⁶

MAJETKOPRÁVNÍ VZTAHY

Z mapy majetkoprávních vztahů vidíme vlastnickou roztržitěnost, zejména v plochách veřejných prostranství. Největší část ploch je ve vlastnictví Hl. města Prahy bez podílu MČ Praha 11.⁵⁷

ČR včetně státem ovládaných subjektů	Obce ČR mimo hl.m. Prahu včetně jimi ovládaných subjektů	Subjekty nezařazené do jiných skupin
Hl.m. Praha včetně jím ovládaných subjektů bez MČ	Zbývajcí tuzemské právnické osoby	Podílnictví dvou a více subjektů různých skupin
Městské části hl.m. Prahy včetně jimi ovládaných subjektů	Fyzické osoby	Subjekt z KN nezjištěn
Kraje ČR mimo hl.m. Prahu včetně jimi ovládaných subjektů	Zjištěné a zařazené zahraniční subjekty	

VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Uvedená mapa znázorňuje rozsáhlé plochy veřejných prostranství určené primárně k rekreačním účelům v kontrastu v plochami rodinných zahrad starší zástavby. V Praze 11 je podíl veřejně přístupných prostranství 62%. V soukromém vlastnictví je 27% veřejně přístupných prostranství.⁵⁸

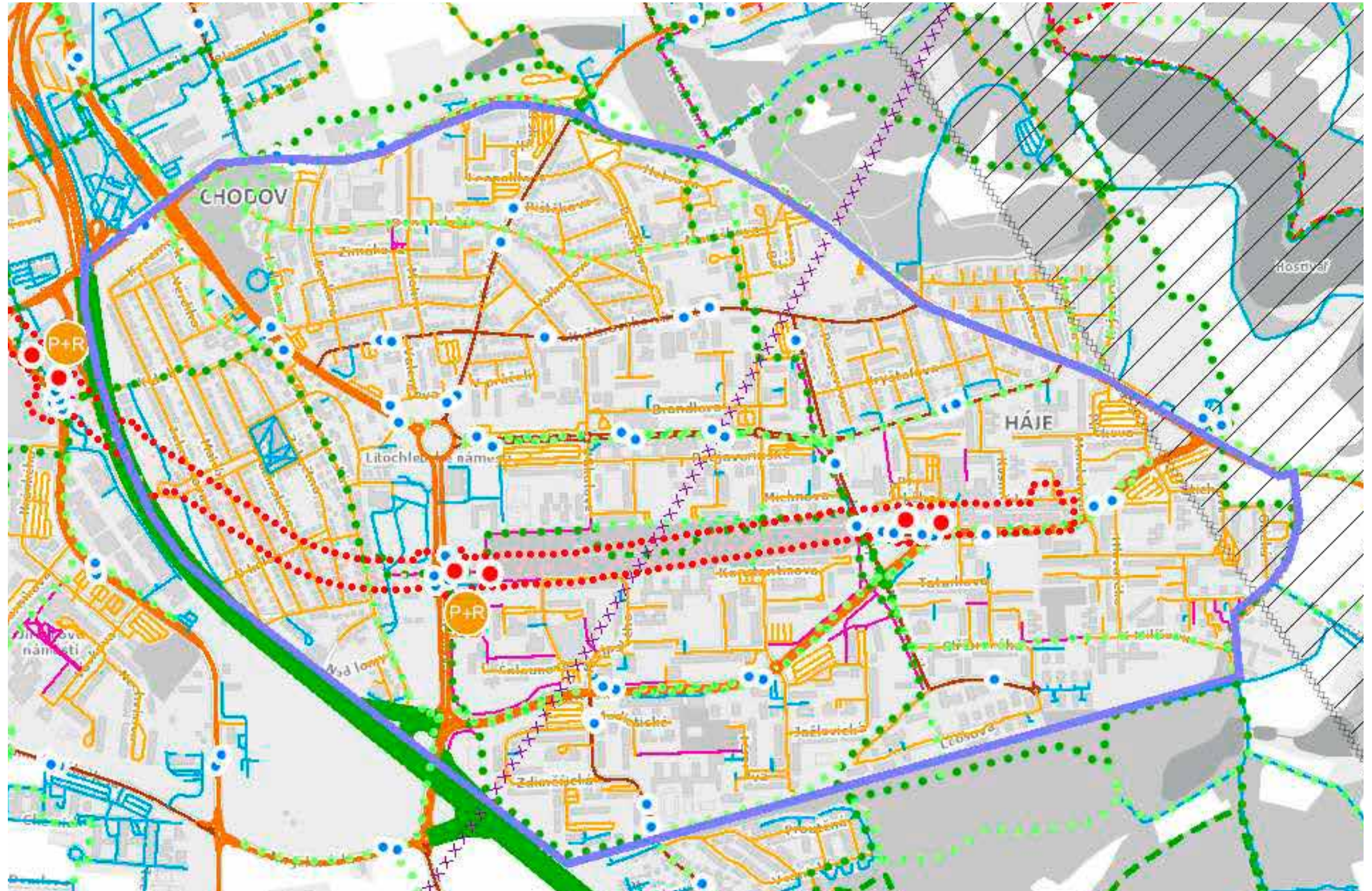
■ bydlení	■ krajina pěstební	■ dopravní plochy (silniční, vodní)
■ veřejné služby - zdravotní, bezpečnostní, správa	■ krajina nelesní	■ železniční doprava
■ kultura, církev, školství, sociální služby	■ krajina lesní	■ letecká doprava
■ komerční služby, obchody	■ krajina zemědělská	■ veřejná prostranství komunikace
■ obchodní centra, administrativa	■ produkce nerušící	■ vodní hospodářství
■ rekreace přírodní - parky, hřbitovy	■ produkce rušící	■ energetika
■ rekreace aktivní - sportovní, přírodní areály	■ zdroje a odpady	■ vodní toky a plochy
■ rekreace vzdělávací	■ veřejná hromadná doprava osob	■ plochy bez využití
■ volnočasová infrastruktura - sportovní areály	■ garáže a parkoviště	

DOPRAVA

Řešeným územím prochází linka metra C - zastávky Opatov a Háje. Územím prochází celá řada linek autobusů. V současnosti územím neprochází tramvaj, v budoucnu zde má být prodloužena trať tramvaje č. 11. (Váchal, 2011)

Na území najdeme velké množství parkovacích ploch. Parkoviště P+R Opatov navazuje na ulici Chilskou, která propojuje území s ulicí Brněnskou a dále výjezdem na dálnici D1.

Komunikační síť

- dálnice
- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- místní komunikace I. třídy
- místní komunikace II. třídy
- místní komunikace III. třídy
- vybrané místní komunikace III. třídy
- vybrané účelové komunikace

Turistické trasy

- ⋯ naučná stezka
- - - modrá
- - - zelená
- - - červená
- - - žlutá
- ⋯ značení cyklistické trasy
- ⋯ doporučené a ostatní cyklistické trasy
- - - plavební dráha
- záchytná parkoviště P+R

Zastávky MHD

- metro
- tramvaj
- autobus

zdroj ⁵⁹

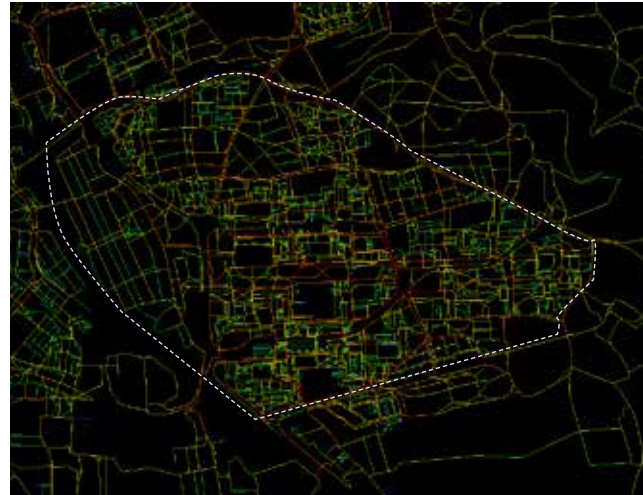

SPACE SYNTAX

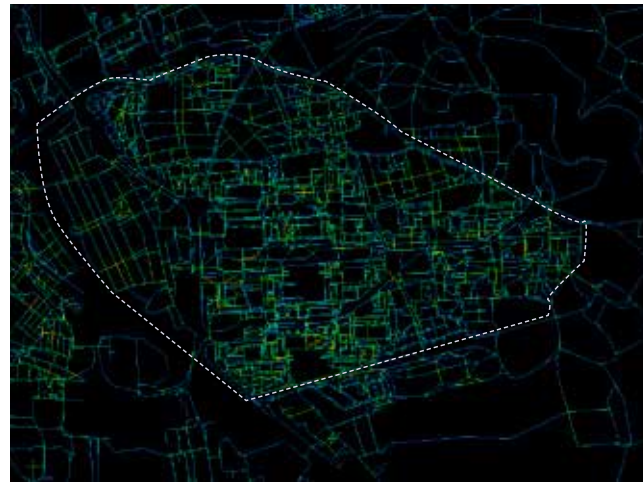
Analýza byla provedena zvlášt pro systém pěších tras a silničních komunikací. Hlavním výstupem z analýz je fakt, že na rozdíl od pěších propojení, mají ta silniční jasnou hierarchii a strukturu, která odpovídá tomu, jak byl prostor plánován. Pěší trasy mají nepřesvědčivou a složitou strukturu, která neukazuje jasné centrum.

PĚŠÍ TRASY

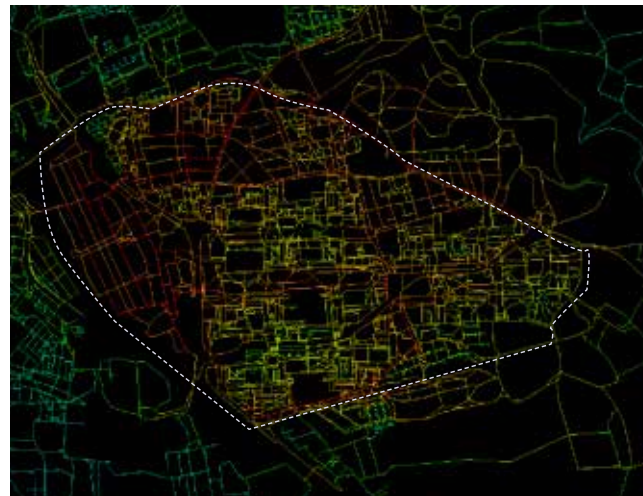
Choice

Connectivity

Integrace

SILNIČNÍ TRASY

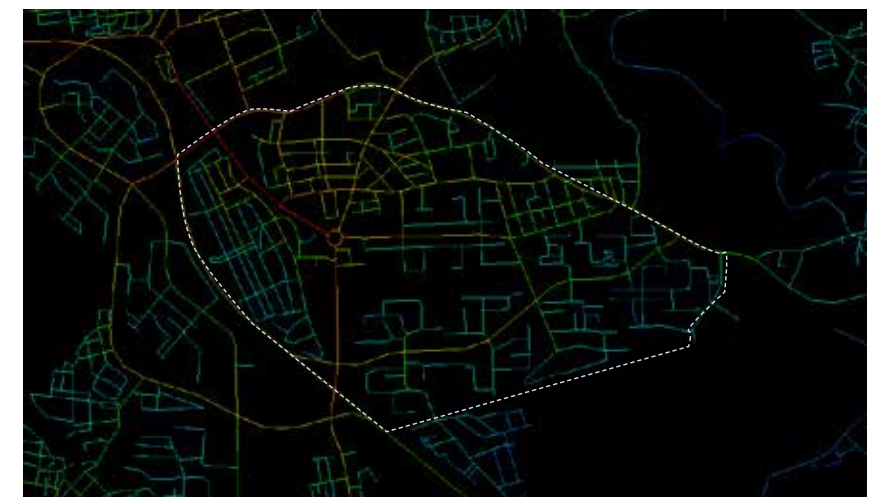
Choice

Connectivity

Integrace

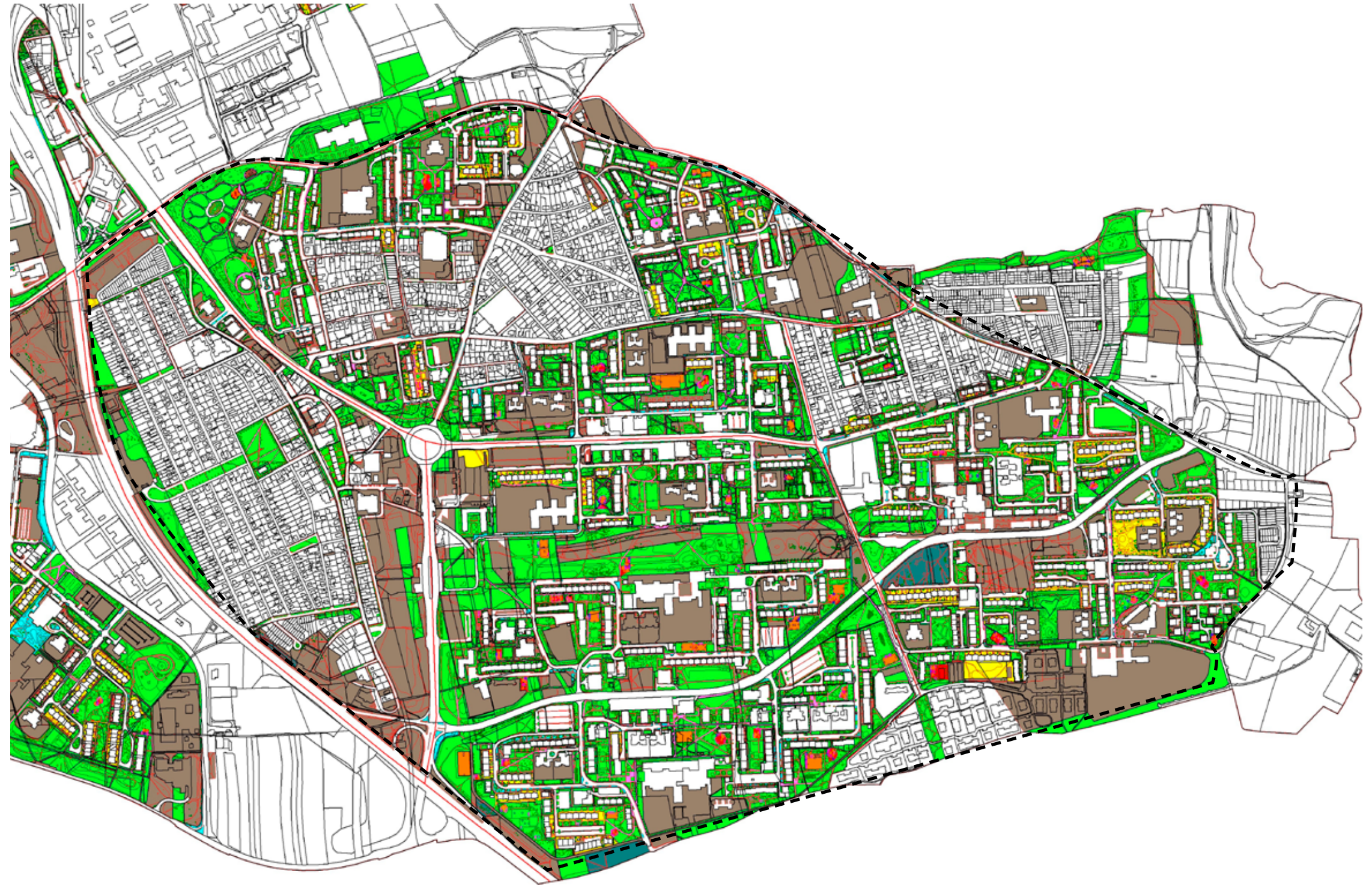

PASPORT ÚDRŽBY ÚZEMÍ

Aspekt, který velmi komplikuje stav veřejných prostranství je rozdělení správy území. V některých lokalitách rozdělení nenavazuje na žádné v terénu pozorovatelné hranice a způsobuje nemožnost jakkoliv s místem koncepčně nakládat.⁶⁰

Správci veřejné zeleně jsou MČ Praha 11, Urbia, Technická správa komunikací, Lesy hlavního města Prahy, soukromí vlastníci.⁶¹

	TSK		ZIMNÍ ÚDRŽBA
	SOUKROMÍ VLASTNÍCI		SPORTOVNÍ HŘIŠTĚ
	MČ PRAHA 11		DĚTSKÉ HŘIŠTĚ
	URBIA S.R.O.		
	MČ PRAHA 11, POUZE ÚDRŽBA DŘEVIN		

DEMOGRAFIE

Jižní Město vzniklo v době významné bytové krize v 70. a 80. letech. Do nově postavených bytů se tehdy začali stěhovat zejména mladí lidé s dětmi. Takto vznikla dvougenerační struktura obyvatelstva, která na Jižním Městě převládá. Vzhledem k postupné výstavbě a postupnému nastěhování je věková variabilita na Jižním Městě o něco vyšší, než například na sídlišti Lochotín (vzniklo ve stejné fázi vývoje), kam se většina lidí nastěhovala v krátkém časovém období. V současnosti na Jižním městě převažují lidé ve věku 50-64 let a lidé nad 65 let. Většinou se jedná o původní obyvatele. ⁶²

OBYVATELÉ : 76 786

To je 5,8 % obyvatel Prahy.

PROGNÓZA POČTU OBYVATEL 2050: 70 556

To bude 4,5 % obyvatel Prahy.

VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL

0 až 2 let: 2 280
3%

3 až 5 let: 2 374
3,1%

6 až 14 let: 6 868
8,9%

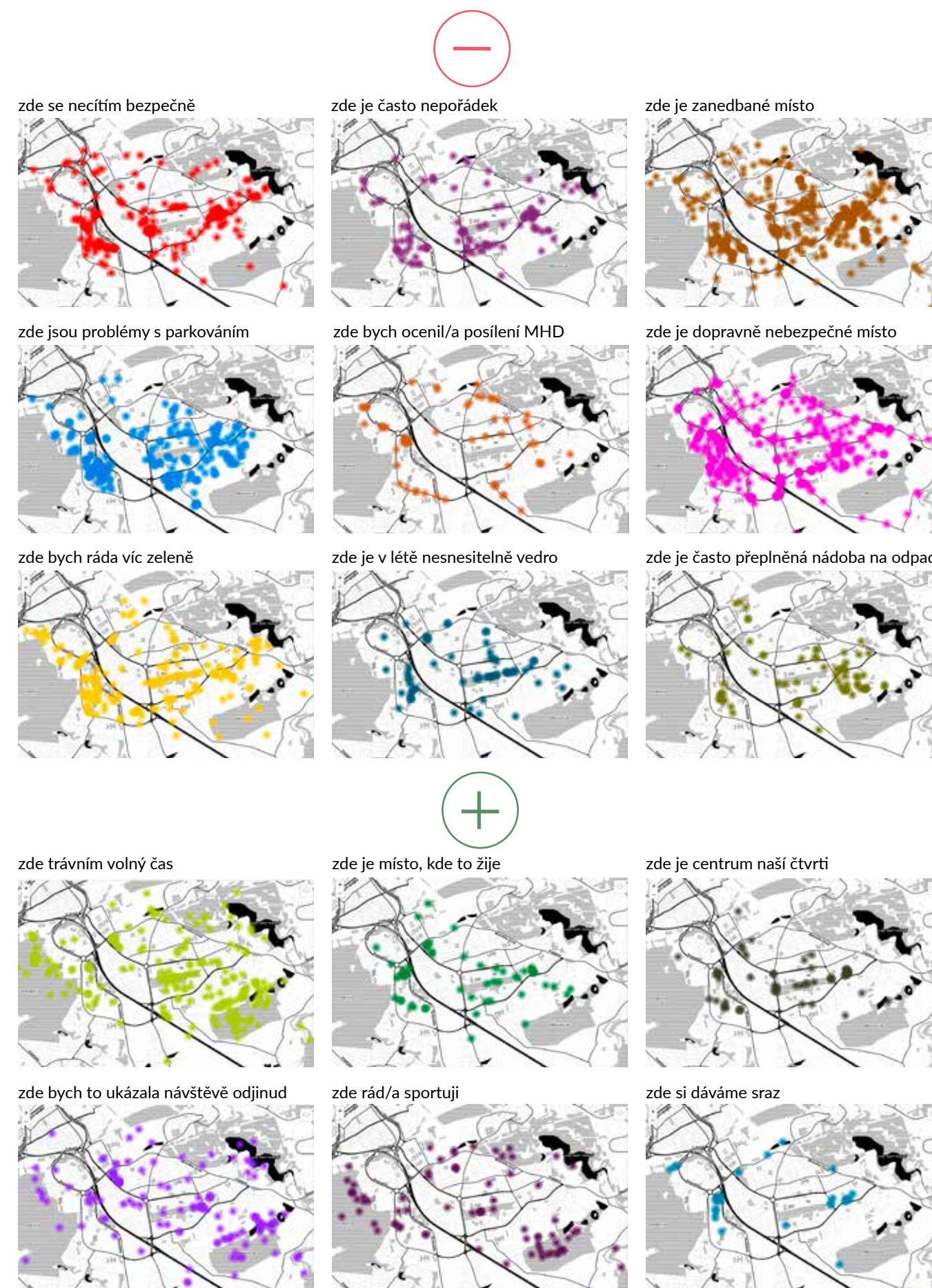
15 až 18 let: 2 103
2,7%

* převzato z územně analytických podkladů hl. m. Prahy, 2020 ⁶³

POCITOVÁ MAPA

Na portálu pocitové mapy jsou dle zadaných kategorií zobrazeny poznatky obyvatel městských částí. Místa označovaná jako pozitivní jsou místa trávení volného času, odpočinku, místa, která jsou pro obyvatele příjemná, která by ukázali kamarádům při návštěvě. Jedná se zejména o park u Chodovecké tvrzi, Centrální park a Milíčovský les. Další kategorie ukazuje místa, která vzbuzují negativní emoce, strach, odpor. Tyto lokality, by se podle obyvatel měly změnit. Jsou mezi nimi stanice metra Opatov a Háje, OC Opatov, okolí Hvězdoslavovy ulice. V části Praha 11 mapa zaznamenává přes 7 000 příspěvků od 322 respondentů.⁶⁴

ZÁMĚRY V ÚZEMÍ

Rozsáhlá část území Prahy 11 je označena jako transformační území. Na těchto místech vznikají návrhy na nové urbanistické studie. Tato práce se nevěnuje návrhu urbanistické studie, počítá však s rozvojem lokality. Proto byla pro účely této práce převzata parcelace navrhovaných ploch.

Nový Opatov

Navržená urbánní struktura nevyužívá plně potenciál lokality. Návrh vytváří řadu zbytkových, těžko využitelných ploch veřejného prostranství. ⁶⁶

Centrální park

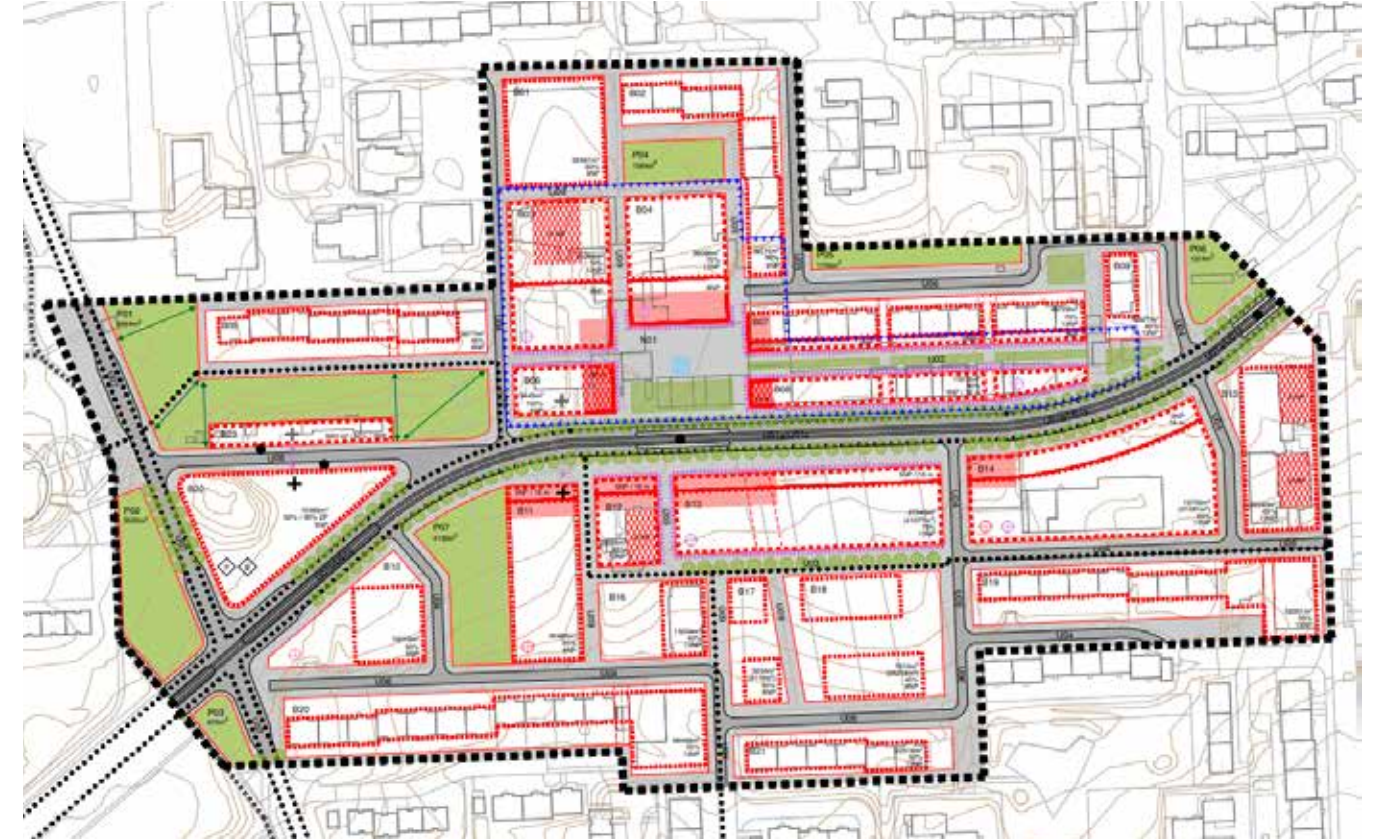
Rekonstrukce Centrálního parku probíhá po etapách již od 90. let. Celková kompozice je koncipována podél hlavní osy, na ni navazují různé druhy rekreačních ploch. Vysokokmenné aleje podél osy ještě umocňují pocit jasného směru. ⁶⁷

Územní studie Háje

Studie transformuje strukturu současného centra a metra Háje. Odstraňuje několika podlažní budovu a vytváří parter ve stejné úrovni se silniční a tramvajovou dopravou. Z hlediska využití území navzájem hmoty budov nevyužívají plně jeho potenciál. ⁶⁸

Nový Opatov ⁶⁵

Územní studie Háje ⁶⁹

Centrální park ⁷⁰

SORTIMENT ROSTLIN

stromy listnaté soliterní či ve skupinách silně ovlivňují charakter konkrétních lokalit a poskytují řadu benefitů. druhy jako javory (pocházející ze suťových strání a podobných dynamických prostředí) jsou schopné snést zdejší půdní podmínky

při adekvátní péči a nízké intenzitě poježdění je možné i na sídlišti pěstovat zatravněvací dlažbu

komunitní zahrady je nutné lokalizovat v místech, na kterých je trvalý zájem se na zahradničení podílet. pro úspěch projektu je nutné poskytovat nejen plochu, ale i technické zázemí.

sloupovité varianty zatím nejsou v lokalitě tolik rozšířené. při vyšších rozměrech časem mění habitus a rozklesávají se.

conifery, ať už smrky, borovice či jalovce jsou zástupci nadměrně vysazované zejména v 70. a 80. letech 20.st. v určitých lokalitách mají své opodstatnění i dnes. není žádoucí tyto druhy plošně odstraňovat z kompozičních důvodů.

kompozice Centrálního parku využívá kontrastů skupin stromů a rozsáhlých ploch travníku

častým prvkem jsou záhony stříhaných i nestříhaných keřů - berberis, juniperus, symphoricarpos, forsythia, syringa apod.

guerrilla gardening na parkovišti
- květinový záhon trvalek a letniček

vyšlapané cesty terénem vytváří zkratky v úsecích travnatých ploch

mobilní květinové nádoby osázené letničkami

nové výsadby kopírují často využívaný sortiment ze středu měst. součástí výsadby je ošetření proti korní spále a zavlažovací vak

záhon před vstupem - kombinace jehličnatých i listnatých druhů keřů, nenáročných na údržbu

HODNOTY

prostupnost území
vybavenost občanská
dopravní obslužnost
blízkost přírodních rekreačních lokalit
atmosféra

PROBLÉMY

naddimenzovaná veřejná prostranství
komplikovaná identifikace lokalit v místě
nízká čitelnost prostředí
komplikovaná správa území
rozsáhlé plochy zeleně jsou nákladné a náročné na údržbu
liniové bariéry

VÝCHODISKA NÁVRHU

hierarchizace prostranství
rovnováha ruchu i klidu
flexibilní program
hierarchie cest
čitelná centra
adekvátní údržba, péče
informovanost a participace obyvatelstva
příležitost kontaktu s vodou
kontrasty ploch
zlepšení orientace
intervence různých časových horizontů
dočasné zásahy
akupunktorní zásahy

✓ dopravní obslužnost

✗ nerealizovaná centra městské části

✗ výsadby bez výrazu, bez zajímavých struktur

✓ atmosféra

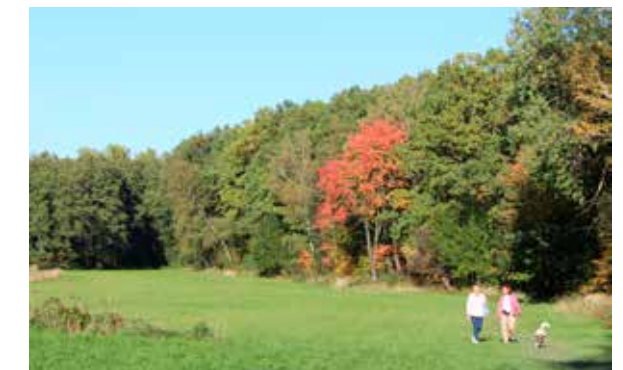
✗ složitá prostupnost území, liniové bariéry

✗ zanedbaná nová výsadba

✓ dostupnost přírodních rekreačních oblastí

✗ komplikovaná správa území

? služby v přízemí domů

✓ postupná rekonstrukce bytového fondu

✓ vzrostlá vegetace

✗ nízká čitelnost prostředí

✓ veřejná vybavenost

✗ nízká kvalita veřejných prostranství

? vysoká koncentrace psích mazlíčků

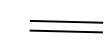

VÝKRES HODNOT

- ← směr dopravního tahu do centra města, na dálnici D1
- zachovalá historická cestní struktura z pol. 19. stol.
- dopravní uzel, stanice metra linky C
- ↔ čtvrtěvý park
- přírodní rekreační oblasti
- významné parky městské části
- památný strom

VÝKRES PROBLÉMŮ

- vysoká intenzita hluku z dopravy
- bariéra pro pěší - frekventovaná komunikace
- absence přechodů
- komplikovaná prostupnost územím
- nerealizovaná centra městské části
- rozsáhlé přehřívané plochy
- absence vstupů do přírodních lokalit

na celém území:

průměrná až podprůměrná kvalita veřejných prostranství
nezpevněné a travnaté povrchy jsou propustné pro vodu
pouze za předpokladu pravidelné péče
nízká vitalita stromů, podprůměrný vzrůst vlivem
stanovištních podmínek

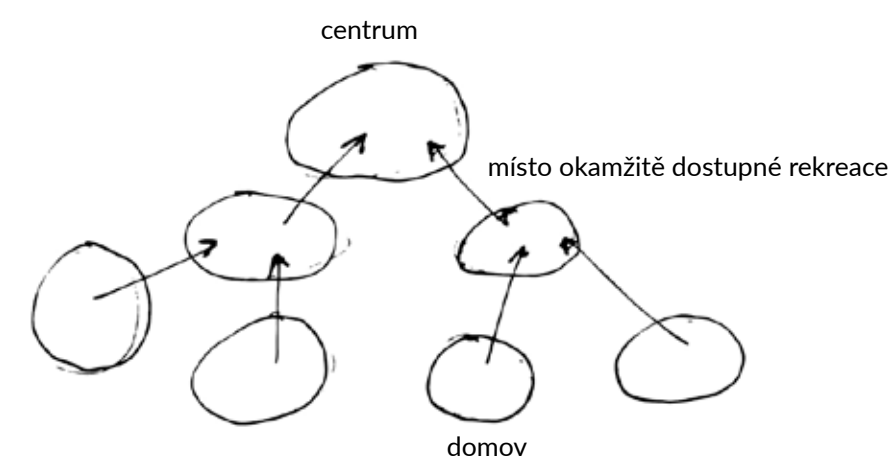

NÁVRH

PRINCIPY NÁVRHU

Změna managementu údržby území
Změna intenzity údržby
Akupunkturní zásahy
Dočasné zásahy
Poskytování ploch v okolí bytových domů
Hospodaření s dešťovou vodou
Udržitelnost a adaptace na změnu klimatu
Zvýšení potenciálu rekreace

TYOLOGIE

První schéma zobrazuje pasport zpevněných a nezpevněných ploch v území. Tento podklad slouží zejména pro pasportizaci rozlohy, kterou tvoří vegetační prvky. V celé Praze 11 je 23% zpevněných ploch a 54% nezpevněných ploch.⁷¹

Dle intenzitních tříd údržby by celá plocha sídlištní zeleně patřila do jedné kategorie, a to kategorie II, tedy střední údržba.⁷²

Tuto klasifikaci vnímám pro tak rozsáhlé území nedostatečnou.

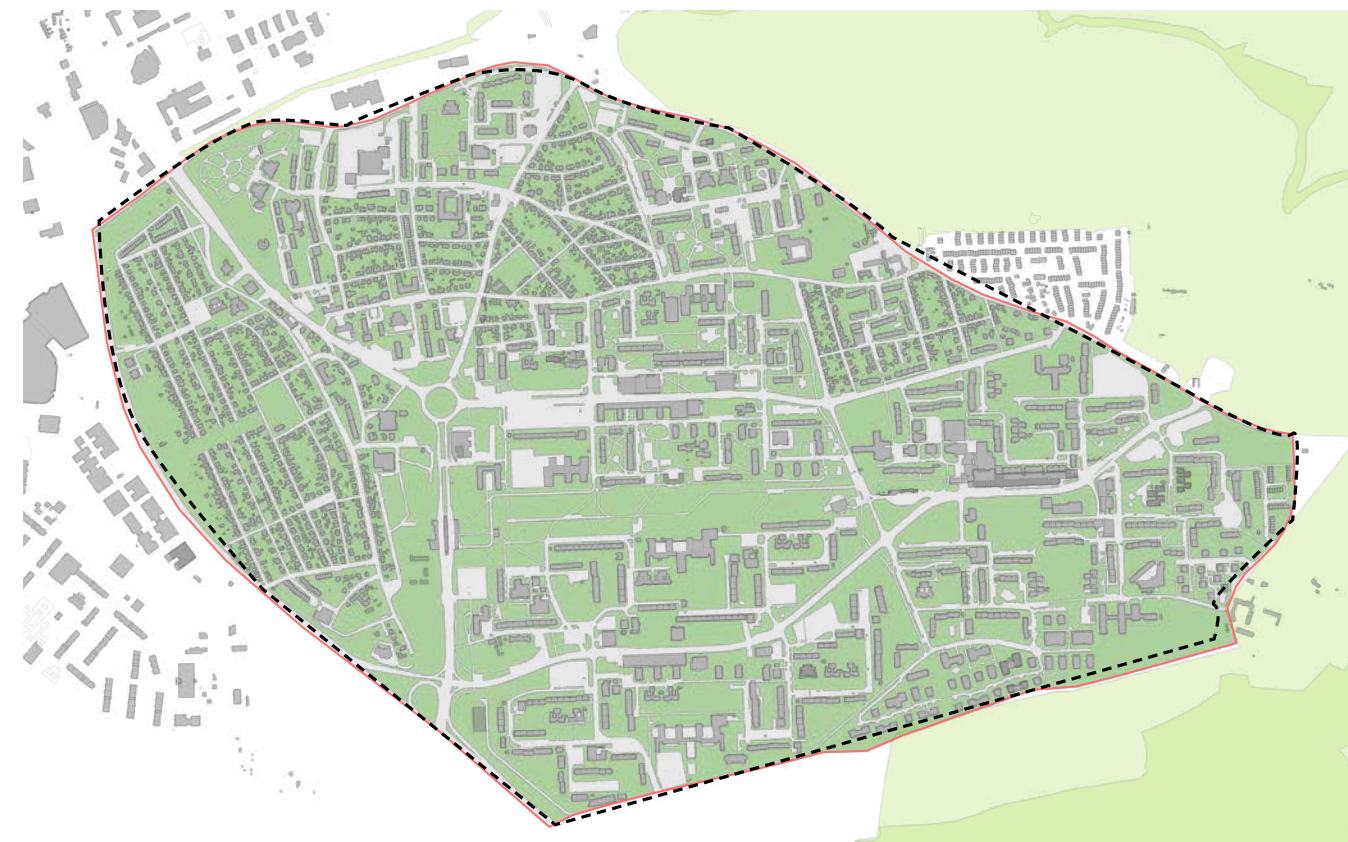

schéma: plochy zpevněné vs. nezpevněné

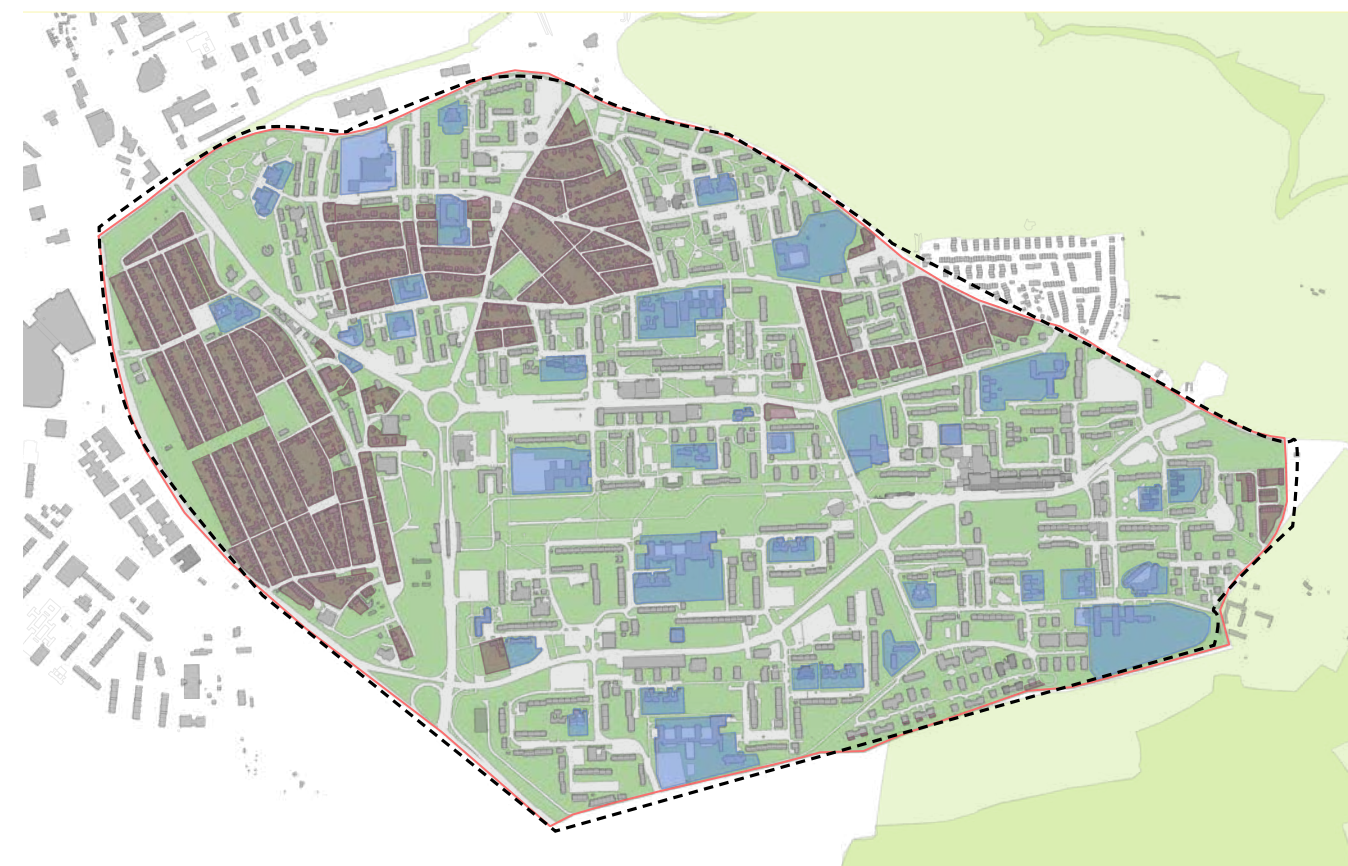

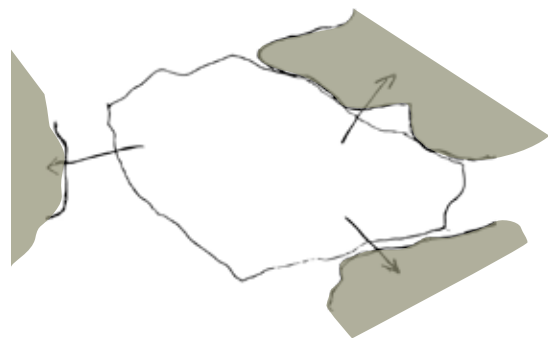
schéma: typologie dle přístupnosti

- plachy s omezeným přístupem
- veřejně nepřístupné
- veřejně přístupné

stávající stav

zelená infrastruktura

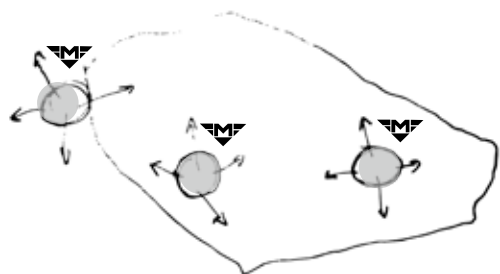
mobilita
doprava individuální

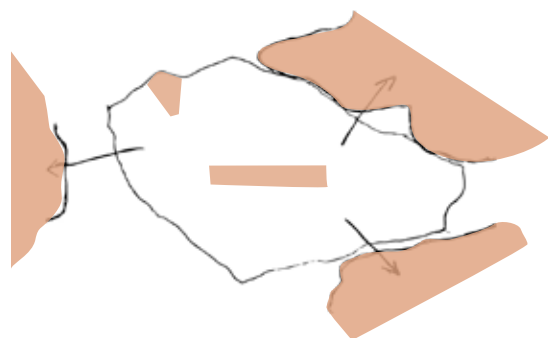
modrá infrastruktura

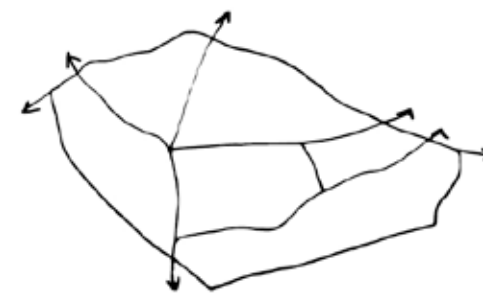
stanice metra linky A

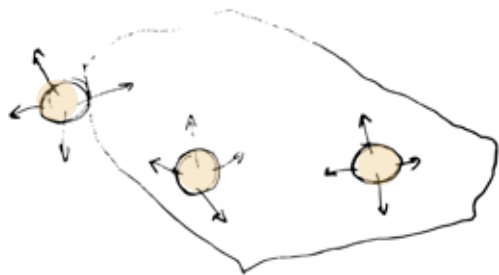
rekreace

trasy pro cyklisty

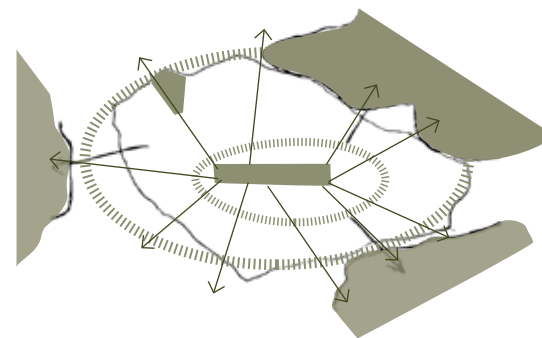

centra v území

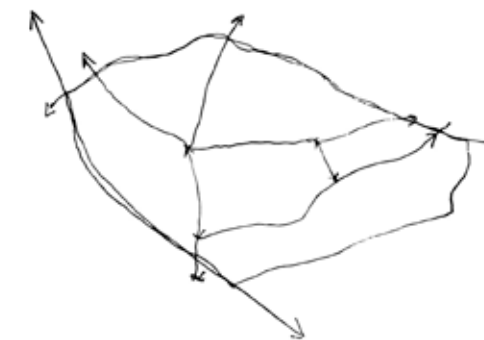

navrhovaný stav

zelená infrastruktura

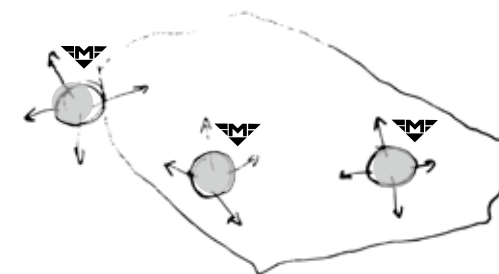
mobilita
doprava individuální

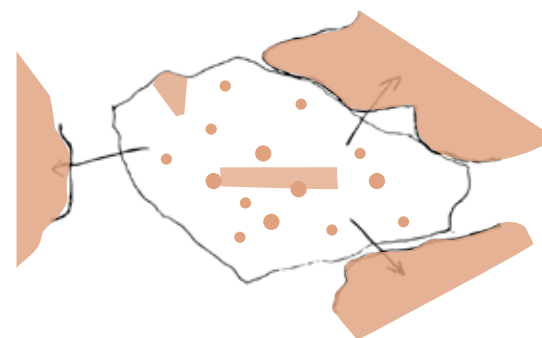
modrá infrastruktura

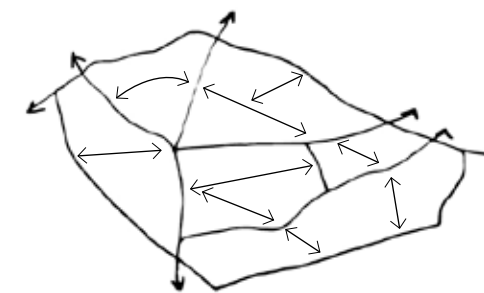
stanice metra linky A

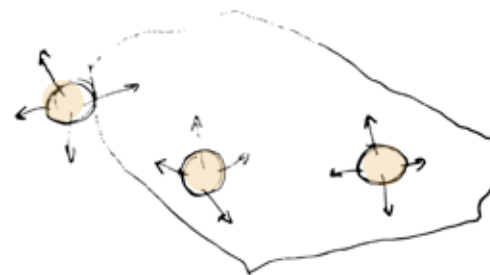
rekreace

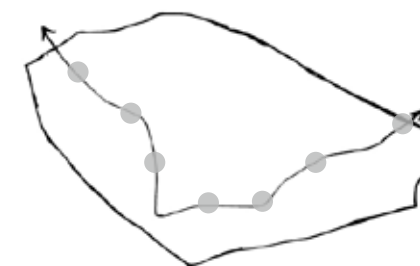
trasy pro cyklisty

centra v území

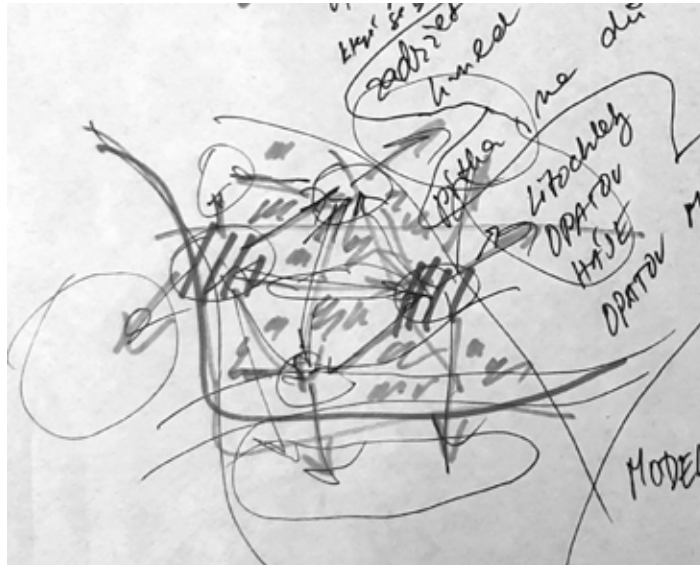
plánovaná trať tramvaje

NÁVRH

Navrhují vytvářet místo designu a radikálních konceptů postupný proces, který má změnit přístup k péči o veřejná prostranství.
Časově etapizované kroky v situaci ilustrují principy a zásady návrhu.

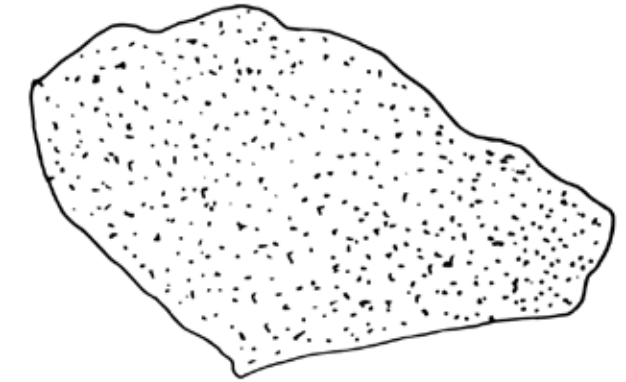

„Urbanismus a architektura města není jen architekturou výstavby, hmot domů a zbudovaného, vydlážděného a osázeného, ale i inverzním urbanismem prázdnoty v mezerách, pomlkách mezi nimi a kolem nich“⁷³

ETAPIZACE ZÁSAHŮ

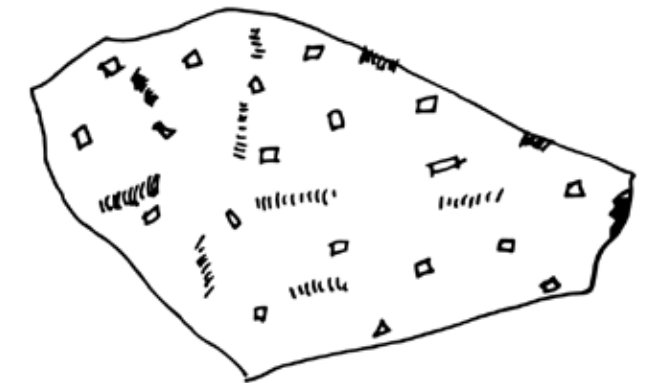
1. etapa - krátkodobé změny
aktivity
komunikace
management

malé změny, drobné úpravy
participativní setkání obyvatel + pop-up akce
změna managementu údržby ploch + drobné zásahy pro zlepšení stanovištních podmínek rostlin
diferenciace ploch trávníků
vsak
zlepšení stavu stromů - zlepšení stanovištních podmínek
drobné stavební úpravy pro zlepšení bezbariérovost

2. etapa - střednědobé změny

výsadby
zvýšení retenční kapacity povrchů
změna managementu okolí domů
úprava tahů + cyklotahů
menší revitalizace
údržba optimalizovaná - vsak vody
úprava vstupů do území
sadba stromů
schody na rampy
nadhody na přechody
adaptace veřejného prostranství, jeho definování pro budoucí změny

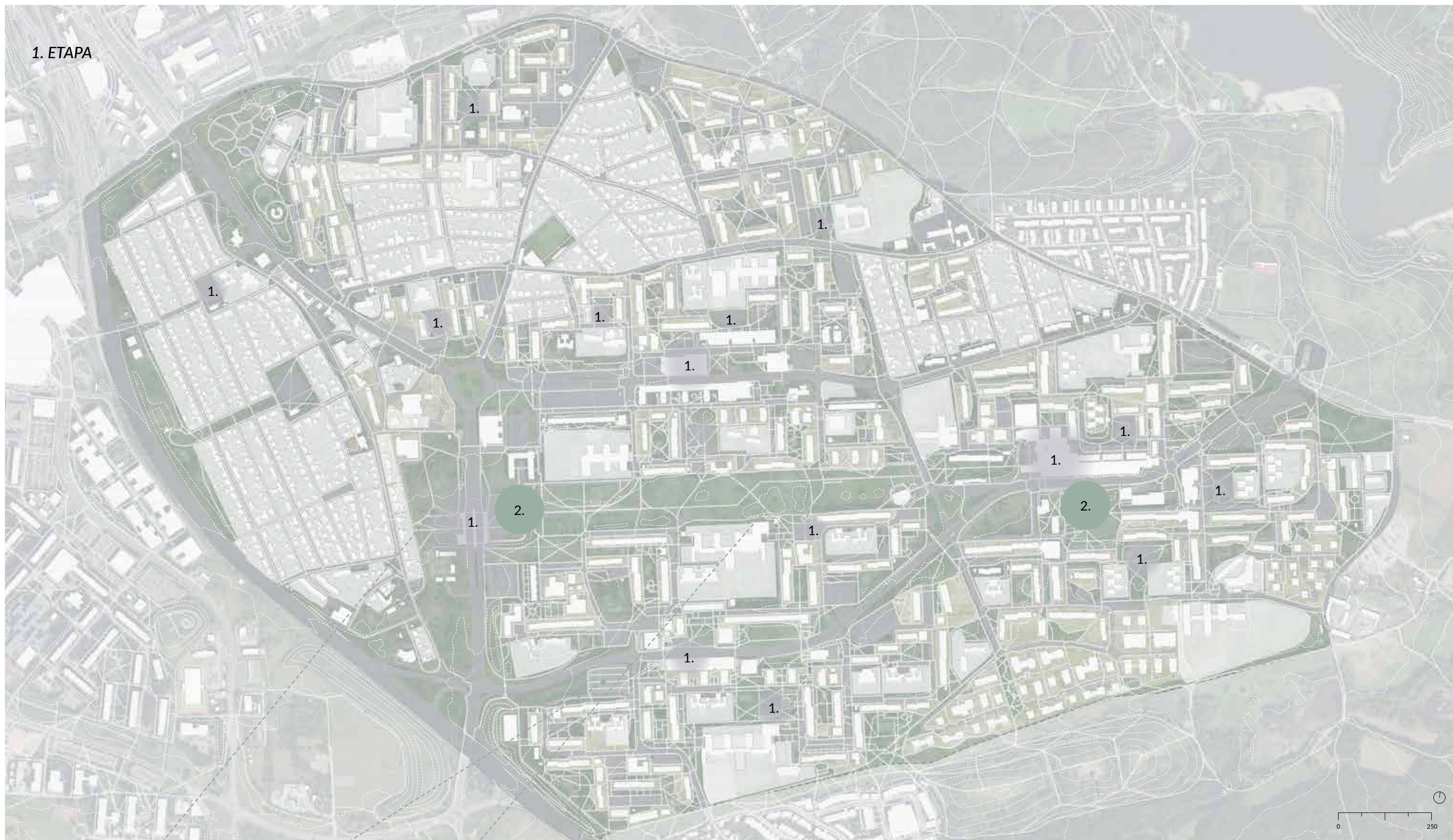
3. etapa - dlouhodobé změny

realizace tramvaje linky 11
Nový Opatov
centrum Háje

1. ETAPA

zvýšení retence vody
travnatých povrchů

recyklace materiálu

zlepšení stanovištních podmínek

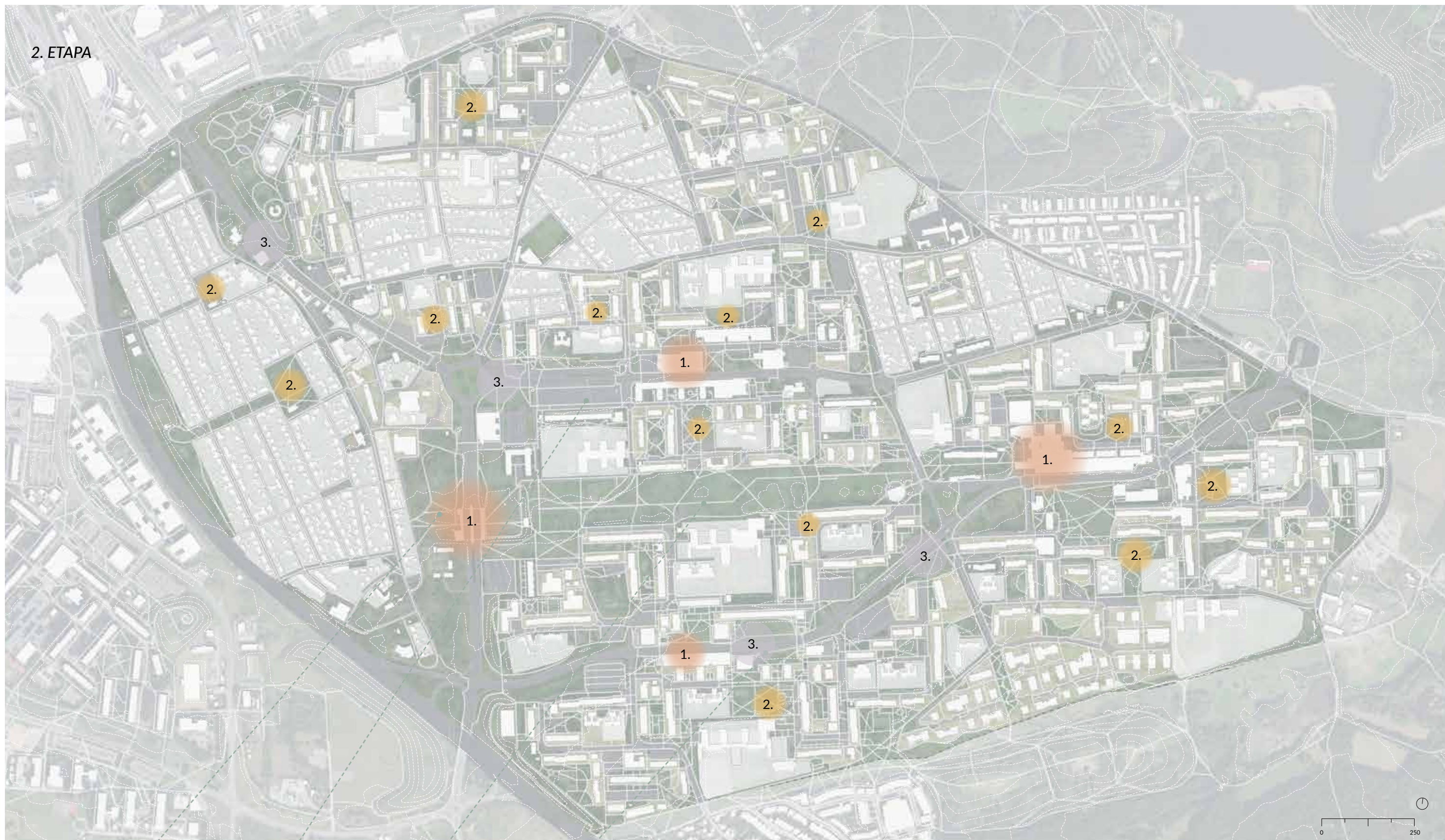
zvýšení biodiverzity

- 1. komunikace, participační plánování s obyvateli
- 2. pop-up akce

- změna managementu údržby, drobné zásahy
- pronájem prostranství pro SVJ

2. ETAPA

kontrola a údržba prostranství

zvýšení retence vody zpevněných povrchů

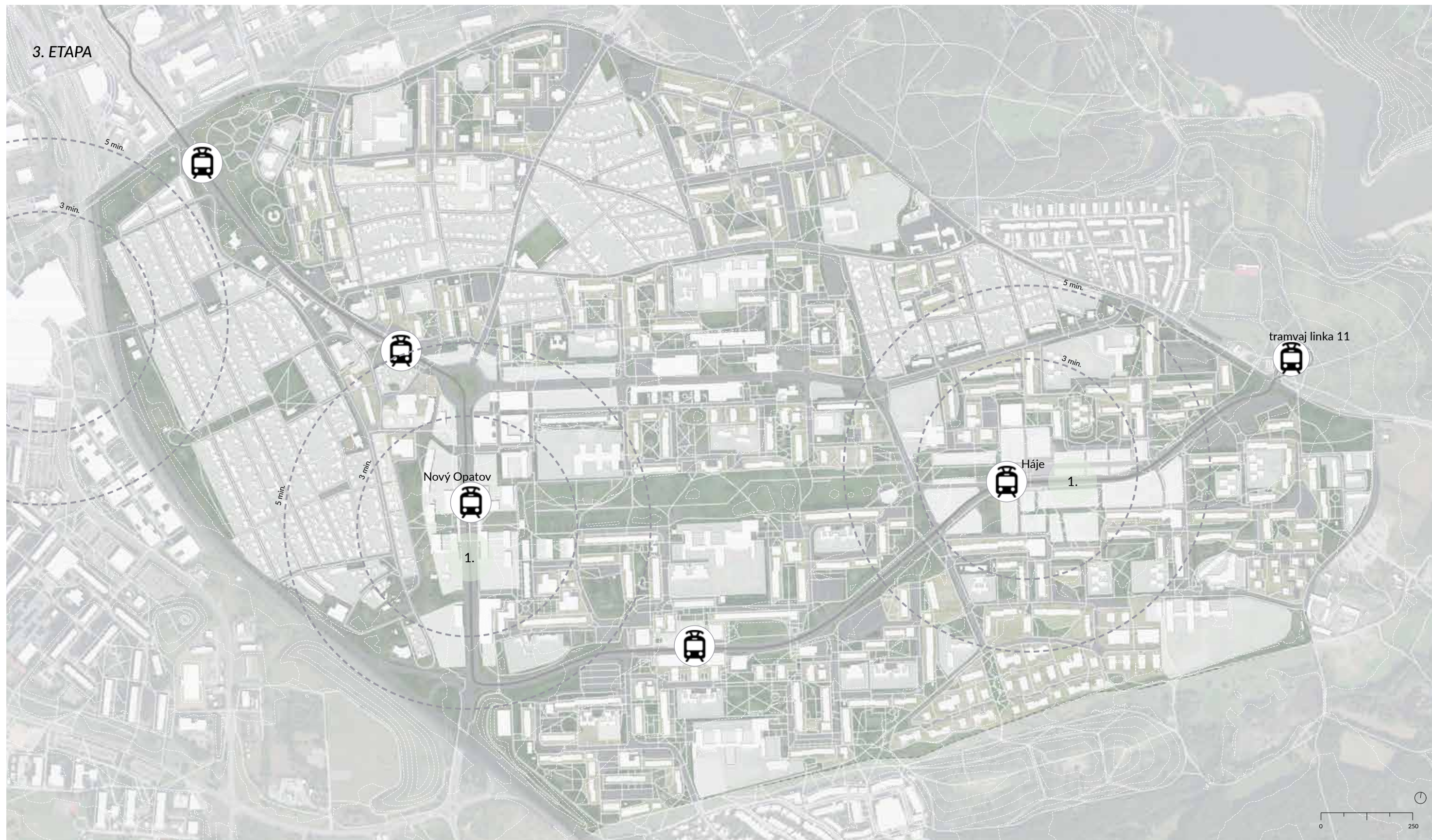
proměna typologie vegetačních prvků

realizace cyklotahů

1. centra území
2. definování míst uvnitř sídliště s vyšší mírou rekreačního potenciálu
3. změna víceúrovňových propojení na jednoúrovňové

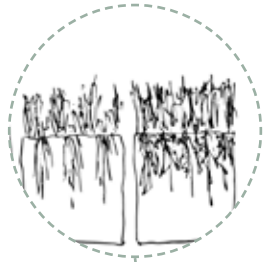

1. budoucí podoba center na stanici metra Opatov a Háje, převzaté z územních studií projektů. Podoba výstavby bude mít zásadní vliv na vztahy v celém území.

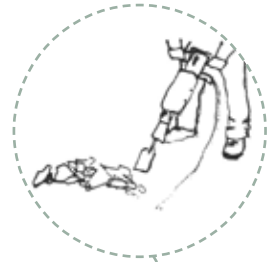
Území se však může svým vlastním tempem proměňovat i bez očekávaných rozsáhlých změn. Nastartovat proměnu může právě každodenní péče.

provzdušnění trávníků

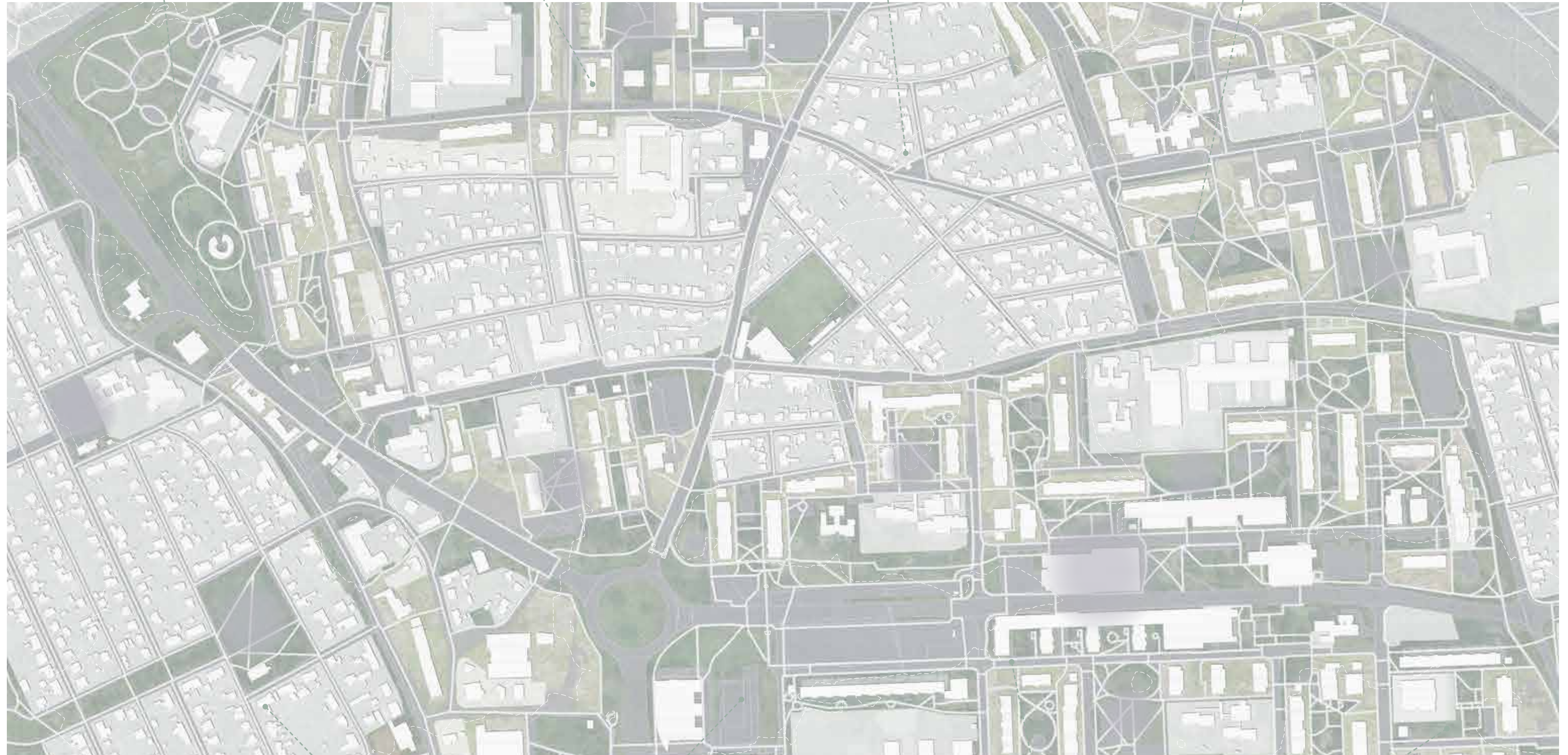
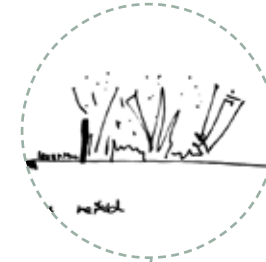
vegetace v probouraném asfaltu

aerifikace kořenů stromů

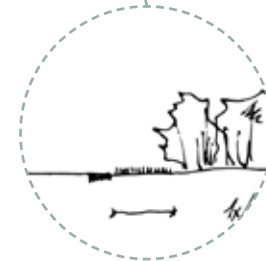
druhá pestrost společenstev

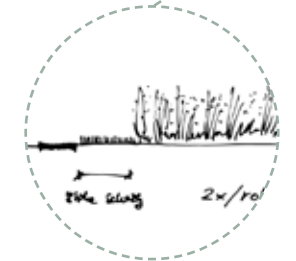
změna managementu kosení

kontrola a údržba prostranství

kontrast řádu a neřádu

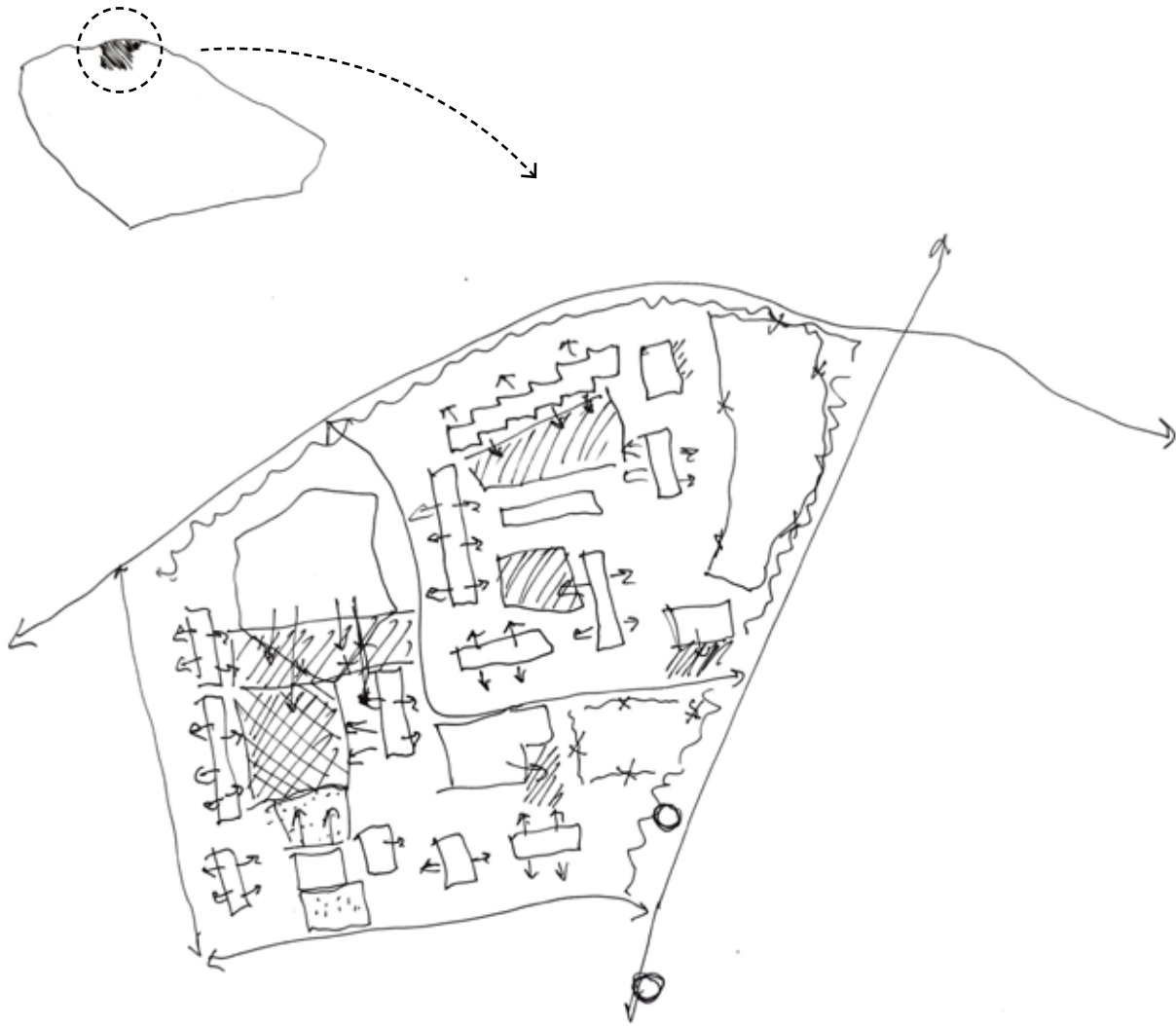
zextenzivnění ploch

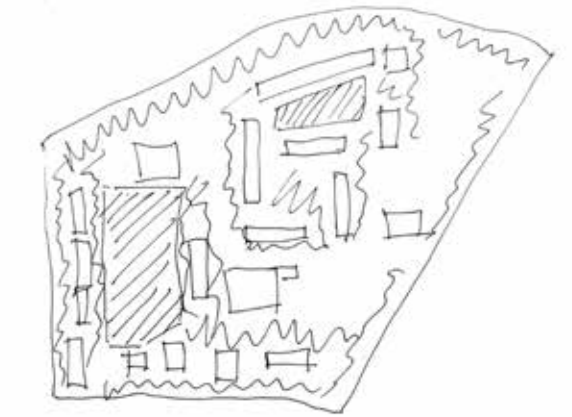
KONCEPT

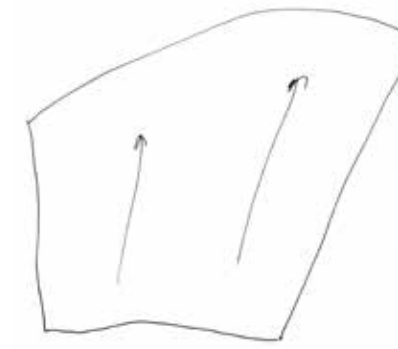
konceptní schéma

občanská vybavenost

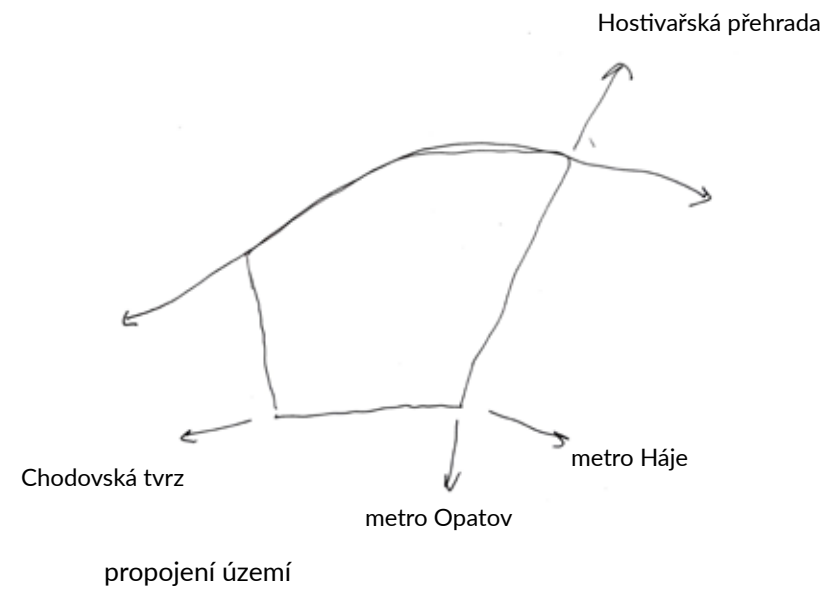
údržba
údržba

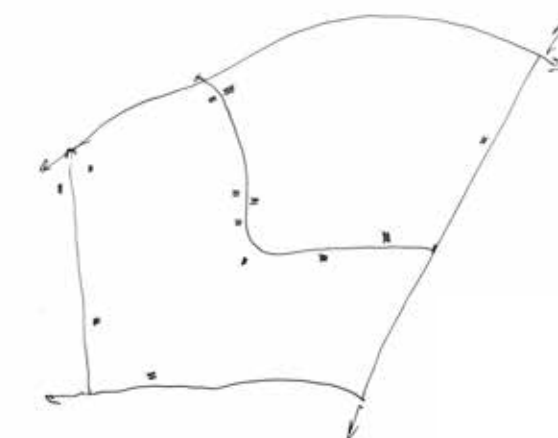
směr sklonu terénu

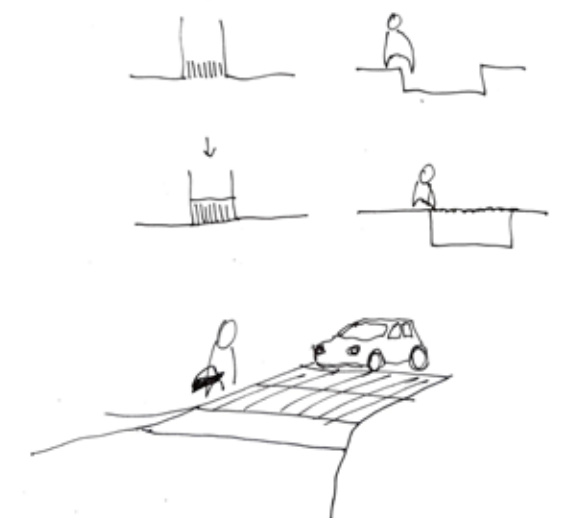
zabezpečení budoucího stavu vegetační struktury, zlepšení stanovištních podmínek stromů, regenerace travnatých ploch

propojení území

hierarchické posílení významu pěších propojení

SITUACE

PROGRAM

1. Pod borovicemi

Lokální rekreační centrum pro zdejší obyvatele, nechybí kavárna, sportoviště a prostor pro hru, sezónně kolotoč, kluziště. odpolední a víkendová rekreace se může odehrávat v blízkosti našich domovů.

2. Ahoj sousede! // Sousedská setkání

Sousedský projekt, při kterém občané facilitovanými setkáními dospějí ke společné vizi budoucí podoby prostranství. Volejbalové hřiště, květinová zahrada nebo místo pro petanque? Díky setkáním sami místní obyvatelé participují na budoucí vizi místa, ve kterém žijí.

3. Místa mezi místy

Plochy pohledové, místa zbylá mezi silnicemi, placky vágního terénu, jsou často považována za problém sídlišť. Navrhují různé způsoby managementu těchto ploch. Nevnímám je jako prostory, které je třeba eliminovat, zvu k objevení jejich potenciálu.

4. Psí plácek

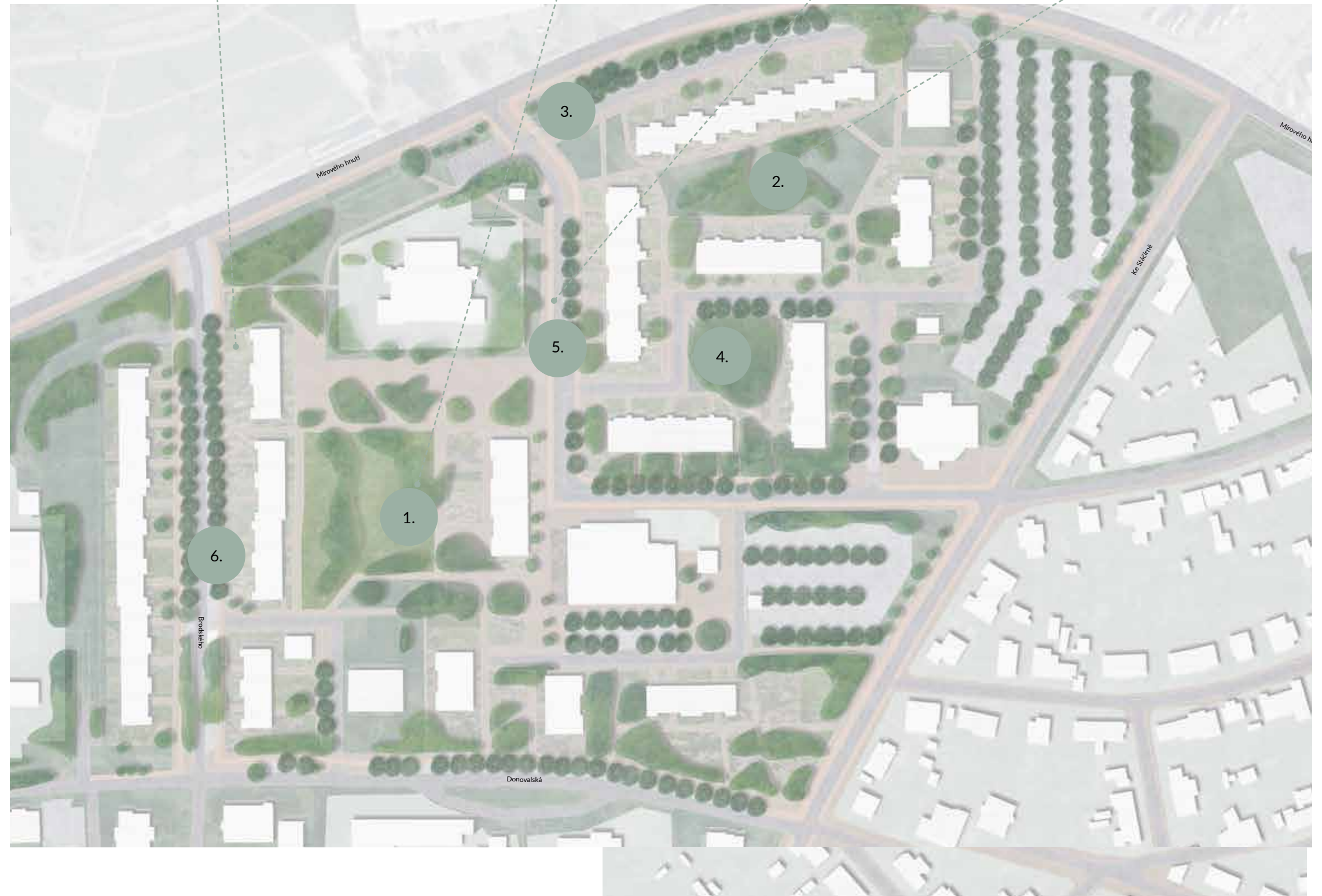
Velká část obyvatel vlastní čtyřnohého mazlíčka, prostor je zde věnován jim, díky čemuž je částečně snížena náročnost údržby dalších ploch

5. Na kolo

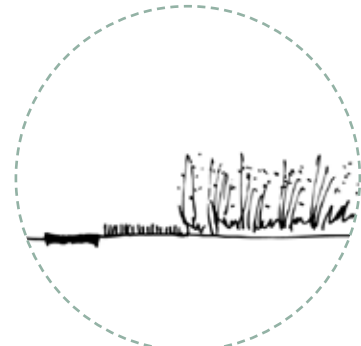
Navrhují využít potenciál cyklistické dopravy. Bezpečnost a plynulost jízdy je zajištěna různými stupni integrace infrastruktury do provozu sídliště. Cyklo doprava bude úspěšná v moment, kdy se děti a jejich rodiče nebudou muset bát využívat kolo každý den. Z tohoto důvodu je kladen důraz na propojování školských zařízení cyklostezkami.

6. Zahrádky

Jednou z často zmiňovaných nevýhod bydlení v bytě je absence vlastní zahrádky. Plochy v blízkosti domů mohou být pronajímány SVJ za symbolickou korunu. A kosatce na sídlišti mají zelenou!

kontrasty vegetačních ploch

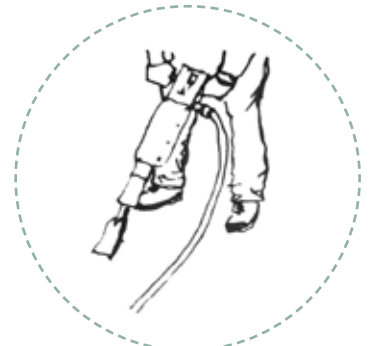
zlepšování stanoviště

údržba dřevin

management ploch

recyklace materiálu

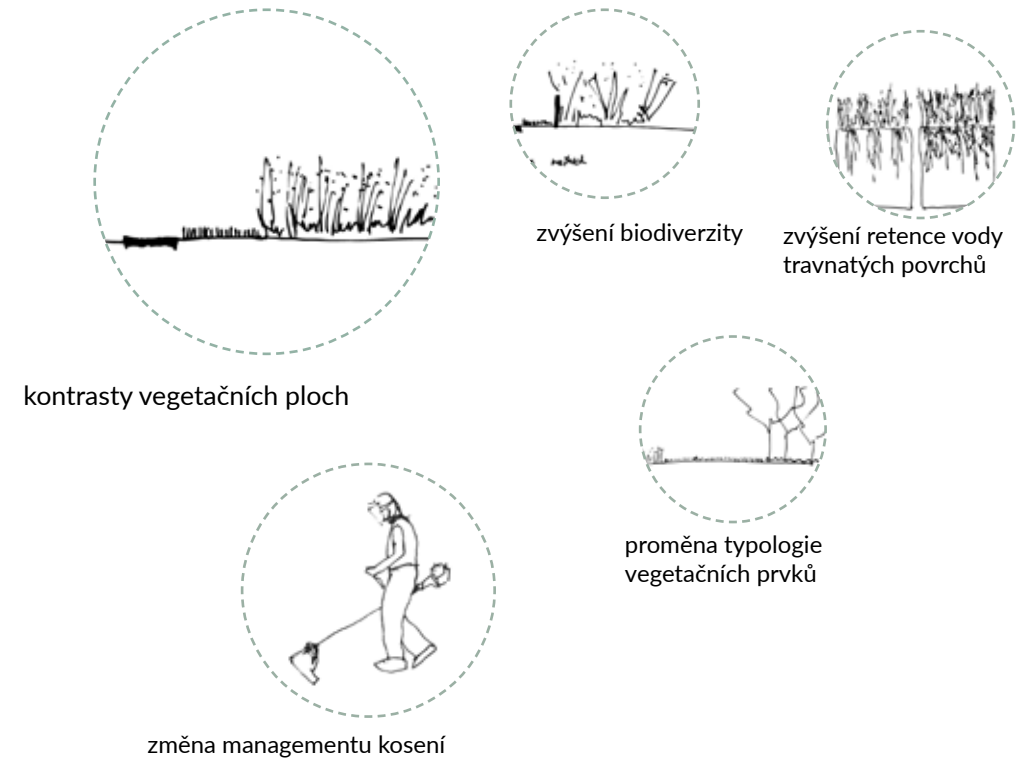

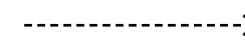
komunitní akce
dočasné zásahy
kontrola a údržba prostranství

realizace cyklostezek

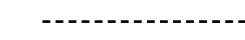

parkový trávník

zátěžový trávník

parkový trávník

luční trávník

Jardin Joyeux - La Maladrerie - Aubervilliers - zahrada založená do probouraného asfaltu starého parkoviště, znovupoužití odpadního materiálu. Zahrada napodobuje oblíbené zahradní skalky za pomoci přibližně 200 druhů rostlin odolných vůči takto náročným podmínkám ⁷⁵

recyklace materiálu

Vstupy do domů a prostor před vstupy

květinová výsadba s nižší mírou údržby, Čelakovského sady

pobytové místo, přechod z veřejného do soukromého

okrasný letničkový záhon

SORTIMENT

Pro návrh uličních stromořadí jsou vybrány střední a velké druhy stromů. S ohledem na zhoršené podmínky uličních prostranství byly vybrány druhy odolnější k zasolování ulic.

Pro výsadbu v nezpevněných plochách jsou vybírány druhy se schopností tvorby široké koruny, pro poskytování adekvátního stínu a ochlazení ploch. Potenciál mají i druhy vícekmenné, které nabízejí jiný typ habitu, než klasický komerčně dostupný výpěstek stromu.

Velké množství ploch na Jižním Městě již má dospělou generaci dřevin. Každou plochu je potřeba posuzovat individuálně a navrhovat konkrétní péstební opatření dle stavu porostu. Městská část prozatím nemá žádný podrobnější materiál pro pasportizaci a následný dendrologický průzkum a plán péče. Tyto podklady je potřeba vypracovat a na jejich základě určit další zásahy do vegetace.

Jedním z možných variant společenstva pro plochy s požadovaným rychlým zápojem navrhuji jsou společenstva pionýrských dřevin s kosternými druhy *Betula pendula* a *Pinus sylvestris*.

Pro nezpevněné parkové plochy je možné za zajištění adekvátních podmínek uvažovat i o společenstvu blízkému původní skladbě druhů dle geobotanické mapy - dubohabrové společenstvo - *Quercus robur*, *Quercus cerris*, *Carpinus betulus*.

Společným zájmem je zajistit v lokalitě poskytování ekosystémových služeb, které od stromů očekáváme. Klíčovým faktorem pro růst a prosperitu stromu, je výsadba a zajištění následné péče. Při výsadbě je zásadní zajistit adekvátní velikost prokořenitelného prostoru. V návrhu je třeba dbát na kořenový prostor pro strom, pokud možno vytvářet kořenové mosty mezi jednotlivými mísamí. Zajistit pře-pad pro odtok vody jako ochranu před přelitím stromu a jeho úhynu.⁷⁶

acer campestre

aesculus hippocastaneum

betula pendula

bingko biloba

quercus cerris

sorbus aria

platanus x hispanica

betula pendula

pinus silvestris

quercus cerris

quercus robur

carpinus betulus

NAKLÁDÁNÍ SE SRÁŽKOVÝMI VODAMI

V projektu jsou navrženy lokální úpravy, jako přesměrování odtoku vody do zeleně a přerušení obrubníků, lokální výměna půdy v kořenovém prostoru, či využití dlažby s distanční spárou.

Prvky hospodaření se srážkovými vodami je potřeba pravidelně udržovat, ve frekvenci 1x až několikrát ročně. Dochází k údržbě plošných, vegetačních a technických prvků.

Při založení prvku je potřeba deklarovat typ společenstva. Například luční společenstvo hlouběji koření a dochází tak k vyššímu zadržování vody. Pak je žádoucí zvýšit výšku seče, ale nepřestat sekat úplně.⁷⁷

vyšší podíl hluboce kořenících druhů

zvýšení propustnosti povrchů

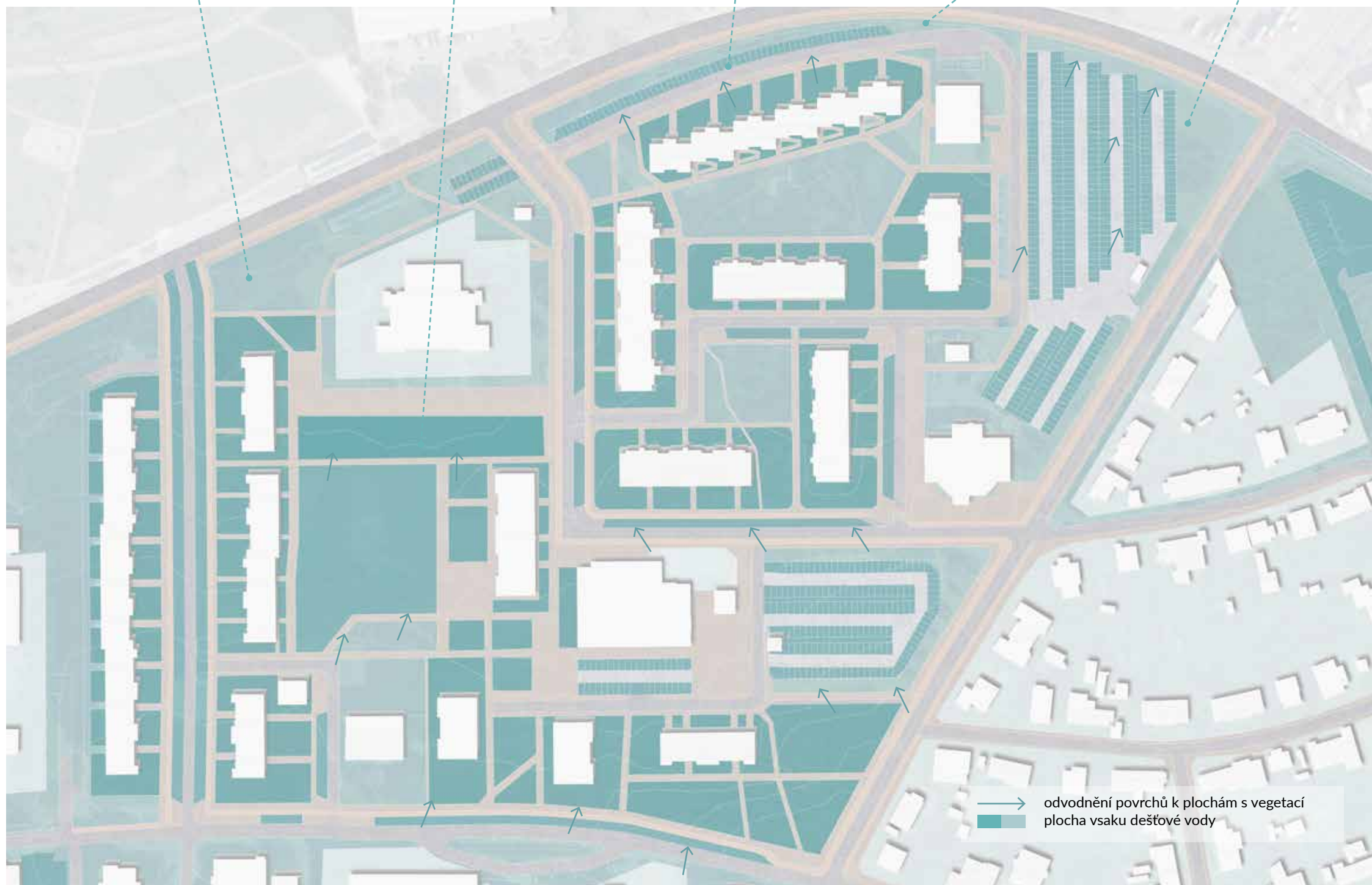
nízký či odstraněný obrubník

zasakovací průlehy

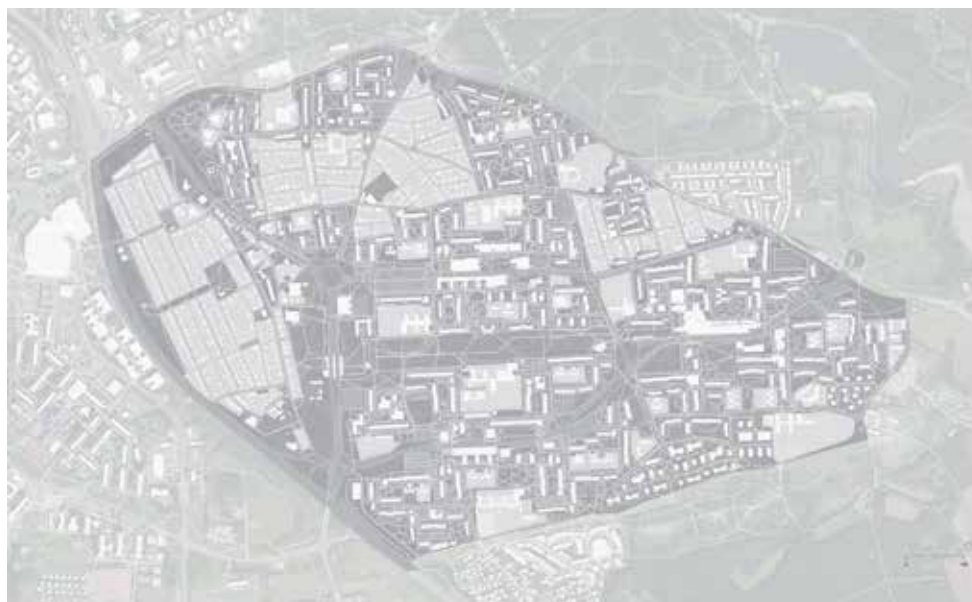
extenzivní porosty zadržující vodu

Aktuální stav

Nejen zpevněné, ale i vegetační plochy jsou pro vodu jen těžko propustné

Návrh - 1. etapa

Pomocí technologií na provzdušnění travnatých povrchů se zvyšuje retence srážkové vody. Aerifikaci je nutné provádět 1x ročně, následně povrch prosypat pískem, či jinými vylepšujícími materiály. Tím zlepšíme vsak vody a podmínky pro růst kořenů.⁷⁸

Návrh - 2. etapa

Rozsáhlé přehřívané povrchy je možné vyměnit za propustné povrchy zachycující dešťovou vodu. K výměně povrchů dochází přibližně 1x za 20 let, proto je nutné tyto projekty koordinovat.⁷⁹

POVRCHY

sedací obrubník

betonová dlažba

propustná dlažba

písek

obarvený asfalt

ZÁVĚR

Veřejná prostranství sídlišť nejsou v krajinářském oboru častým nebo oblíbeným tématem. O to důležitější však je se těmto místům věnovat. V této diplomové práci jsem se snažila nastínit možnosti zlepšení životního prostoru zde žijících lidí. Snažila jsem se klást důraz na finanční i ekologickou udržitelnost. Zároveň respektovat hodnoty, které již na Jižním městě jsou.

ZDROJE

- 1 foto autor, 2022
- 2 foto autor, 2022
- 3 foto autor, 2022
- 4 foto autor, 2022
- 5 foto autor, 2017
- 6 Oerliker Park Zurich Switzerland - Studio Vulkan.; 2001; Studio Vulkan – Landschaftsarchitektur Zürich und München [online]. Dostupné z: <https://www.studiovulkan.ch/en/project/oerliker-park-zurich-switzerland-2001/>
- 7 Parque Bicentenario de la Infancia Santiago de Chile 2012 – maeba. maeba [online]. Copyright © 2022 [cit. 26.07.2022]. Dostupné z: <https://maebarquitectura.es/index.php/2016/01/13/retomando-la-responsabilidad/parque-bicentenario-de-la-infancia-2012/>
- 8 Alex BYKOV, Ievgeniia GUBKINA; Soviet Modernism. Brutalism. Post-Modernism; Buildings and Structures in Ukraine 1955–1991; zdroj: <https://dom-publishers.com/products/soviet-modernism-brutalism-post-modernism>
- 9 Ellement architects [online]. Copyright © ellement architects 2002 [cit. 26.07.2022]. Dostupné z: <https://m.ellement.cz/prispevek/detail/54-beseda-u-bigbitu-intervence-do-festivaloveho-arealu>
- 10 LAVA Architecten, Zampone Architectuur; 2022; Anderlecht, zdroj: <https://www.instagram.com/p/CZZ-FYmyNYiB/>
- 11 MALTE KLOES ARCHITEKTEN ZÜRICH - Park Neumünster | high density apartment buildings in Zurich constructed in wood | competition finalist 2022, zdroj: <https://www.instagram.com/p/CciktVrELI/>
- 12 Sanden+Hodnekvam Architects; MDH Arkitekter; Student housing in Gjøvik, Norway, zdroj: <https://www.instagram.com/p/Cbp6M0mKC56/>
- 13 <https://bdlandarch.com/glassfields-bristol/>
- 14 <https://landezine-award.com/rudolfplatz/>
- 15 <https://landezine-award.com/rudolfplatz/>
- 16 Park am Gleisdreieck, Berlin - Sommer 2022 – LOIDL. [online]. Copyright © Leonard Grosch [cit. 26.07.2022]. Dostupné z: <https://atelier-loidl.de/de/gleisdreieck-nach-10-jahren>
- 17 <https://www.oeffekt.dk/gelleruppark>
- 18 Park am Gleisdreieck, Berlin - Sommer 2022 – LOIDL. [online]. Copyright © Leonard Grosch [cit. 26.07.2022]. Dostupné z: <https://atelier-loidl.de/de/gleisdreieck-nach-10-jahren>
- 19 SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie, Rostislav ŠVÁCHA, Eva NOVOTNÁ a Karolína JIRKALOVÁ, ed. Paneláci. V Praze: Uměleckoprůmyslové museum, 2016. ISBN 978-80-7101-161-3.
- 20 <https://mapy.geology.cz/geocr50/>
- 21 <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ee190990a1be4ac685d5f7c-69c637ae4>
- 22 <https://mapy.geology.cz/geocr50/>
- 23 <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ee190990a1be4ac685d5f7c-69c637ae4>
- 24 <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ee190990a1be4ac685d5f7c-69c637ae4>
- 25 <https://aopkcr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ee190990a1be4ac685d5f7c-69c637ae4>
- 26 GEHL, Jan. Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství. Boskovice: Albert, 2000. ISBN 80-85834-79-0.
- 27 <https://mapy.geology.cz/pudy/>
- 28 <https://uap.iprpraha.cz/#/atlas>
- 29 https://heis.vuv.cz/data/webmap/isapi.dll?map=mp_heis_voda&TMPL=MAPWND_MAIN
- 30 <https://www.geoportalpraha.cz/cs/mapy/mapa-online>
- 31 https://app.iprpraha.cz/apl/app/historicke_centrum_prahy/
- 32 <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>
- 33 <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>
- 34 <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>
- 35 <http://praha11.cz/redakce/tisk.php?lanG=cs&slozka=181&clanek=183>
- 36 SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie, Rostislav ŠVÁCHA, Eva NOVOTNÁ a Karolína JIRKALOVÁ, ed. Paneláci. V Praze: Uměleckoprůmyslové museum, 2016. ISBN 978-80-7101-161-3, str. 334
- 37 Praha, Jižní Město, Podrobný územní plán, 1971, archiv Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy
- 38 Bartoň, J.; Vznik Jižního Města; <https://www.praha11.cz/cs/praha-11-v-kostce/z-minulosti-prahy-11/vznik-jizniho-mesta.html>
- 39 Michaela Jehlíková Janečková, zdroj: <http://panelaci.cz/map/#/detail/148>
- 40 Praha, Jižní Město, Podrobný územní plán, 1971, archiv Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy
- 41 Michaela Jehlíková Janečková, zdroj: <http://panelaci.cz/map/#/detail/148>
- 42 <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>
- 43 <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>
- 44 <https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/>
- 45 Architektura ČSSR, časopis svazu architektů ČSSR, ročník XXVIII, č.1., rok 1969
- 46 http://chodov.8u.cz/?page_id=322
- 47 Stabilní katastr, odkaz: <https://www.geoportalpraha.cz/cs/mapy/mapa-online>
- 48 Praha, Jižní Město, Podrobný územní plán, 1971, archiv Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy
- 49 Procházka, M.; 1972; Urbanistická studie krajinářského řešení okraje Jižního Města; archiv Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy
- 50 <https://mapy.cz/turisticka?source=firm&id=1809560&gallery=1&sourcep=ffoto&idp=4088117&x=14.5061369&y=50.0366586&z=17>
- 51 foto: Čejka, J.; 2020; Kniha Jižní město [online]. Copyright © Surbanz digital publishing 2020 [cit. 11.01.2023]. Dostupné z: <https://knihajiznimesto.cz/>
- 52 foto: Čejka, J.; 2020; Kniha Jižní město [online]. Copyright © Surbanz digital publishing 2020 [cit. 11.01.2023]. Dostupné z: <https://knihajiznimesto.cz/>
- 53 HALUZÍK, Radan, ed. Město naruby: vágní terén, vnitřní periferie a místa mezi místy. Praha: Academia, 2020. ISBN 978-80-200-3041-2, str.
- 54 Horešovský, Z.; Mach; Študent; 1985; Urbanistická studie - koncept, Jižní Město I. s bytovými objekty, archiv IPR
- 55 VÝKRESY ÚZEMNÍHO PLÁNU - (*).iprpraha.cz [online]. Copyright © [cit. 26.07.2022]. Dostupné z: <https://app.iprpraha.cz/apl/app/vykresyUP/>
- 56 Metropolitní Plán Prahy. Metropolitní Plán Prahy [online]. Copyright © [cit. 27.07.2022]. Dostupné z: <https://plan.praha.eu/>
- 57 <https://uap.iprpraha.cz/#/atlas>
- 58 <https://uap.iprpraha.cz/#/atlas>
- 59 <https://georeport.iprpraha.cz/>
- 60 Roztříštěnost údržby zeleně na území MČ Praha 11 - Praha 11. Městská část - Praha 11 [online]. Copyright © 2000 [cit. 27.07.2022]. Dostupné z: <https://www.praha11.cz/cs/mestska-cast/zivotni-prostredi/verejna-zelen/roztristenost-udrzby-zelene-na-uzemi-mc-praha-11.html>
- 61 <https://www.praha11.cz/cs/mestska-cast/zivotni-prostredi/verejna-zelen/roztristenost-udrzby-zelene-na-uzemi-mc-praha-11.html>
- 62 SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie, Rostislav ŠVÁCHA, Eva NOVOTNÁ a Karolína JIRKALOVÁ, ed. Paneláci. V Praze: Uměleckoprůmyslové museum, 2016. ISBN 978-80-7101-161-3, str. 370-380
- 63 ÚAP Praha 2020. ÚAP Praha 2020 [online]. Dostupné z: <https://uap.iprpraha.cz/#/katalog-mestskych-casti/11>
- 64 Praha 11 . Pocitové mapy [online]. Dostupné z: <https://www.pocitovemapy.cz/praha-11/nahled>
- 65 <https://www.praha11.cz/redakce/index.php?clanek=8348&xuser=653714889260556649&lanG=cs&slozka=2247&xsekce=8346>
- 66 <https://www.praha11.cz/redakce/index.php?clanek=8348&xuser=653714889260556649&lanG=cs&slozka=2247&xsekce=8346>
- 67 <https://www.praha11.cz/cs/zivotni-prostredi/verejna-zelen/informace-o-dostavbe-centralniho-parku/rekonstrukce-centralniho-parku.html>
- 68 <https://www.praha11.cz/cs/mestska-cast/uzemni-rozvoj-a-regenerace/strategicke-a-uzemni-planovani/uzemni-studie/uzemni-studie-v-okoli-stanice-metra-haje.html>
- 69 <https://www.praha11.cz/cs/mestska-cast/uzemni-rozvoj-a-regenerace/strategicke-a-uzemni-planovani/uzemni-studie/uzemni-studie-v-okoli-stanice-metra-haje.html>
- 70 <https://www.praha11.cz/cs/zivotni-prostredi/verejna-zelen/informace-o-dostavbe-centralniho-parku/rekonstrukce-centralniho-parku.html>
- 71 <https://uap.iprpraha.cz/#/atlas>
- 72 Vyškov: Titulní stránka [online]. Copyright © [cit. 13.01.2023]. Dostupné z: https://www.vyskov-mesto.cz/assets/File.ashx?id_org=18857&id_dokumenty=1125942
- 73 HALUZÍK, Radan, ed. Město naruby: vágní terén, vnitřní periferie a místa mezi místy. Praha: Academia,

2020. ISBN 978-80-200-3041-2, str. 370

74 kategorie_travniku. 301 Moved Permanently [online]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_222_multi-text/travy/index.php?N=2&l=0

75 https://www.wagon-landscaping.fr/eng_jardin-joyeux-aubervilliers-copy/

76 poznámky z konzultace s Davidem Horou, Dis., 2021

77 Standardy hospodaření se srážkovými vodami na území hlavního města Prahy; 2022; ČVUT, Fakulta stavební, zdroj: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/bddf4f520d27099cbc0f7a3609918e90.pdf>

78 poznámky z konzultace s doc. Ing. Davidem Stránským

79 poznámky z konzultace s doc. Ing. Davidem Stránským, Ph.D., listopad 2022